

MOČ ORGANIZIRANEGA DELAVSTVA NARAŠČA

ZMAGA LJUDSKE FRONTE NA FRANCOSKEM IN ŠPANSKEM

Nad 250 milijonov ljudi praznovalo prvi maj z gesli za socialistično uredbo

Nikakoli nasilja ne bodo v stanju uničiti ali preprečiti zmagoviti pohod delavskega gibanja

V OZJIH volitvah v Franciji prošlo nedeljo je dobila večino poslancev ljudska fronta — kar znači, da ima s poslanci, ki jih je dobila pri prvih volitvah teden prej, absolutno večino. V tej zvezi je dobila največ mandatov socialistična stranka, namreč 146, radikalna socialistična stranka, ki je bila doslej najjačja izmed strank leve, pa 115.

Komunisti so dobili vsega skupaj 72 poslancev; ali več kot kdaj prej v Franciji, in komunistični disidenti deset. Neosocialisti in druge razkolniške socialistične skupne so si v ljudski fronti izvojevale 34 mandatov.

Vse levičarske skupine skupaj imajo v novi zbornici 377 poslancev, desničarske in centristne pa 236. Parlamentarna večina je torej prvič v zgodovini Francije marksistična, ako bi se moglo pristevati tudi radikalno socialistično stranko med marksistične. Ampak kot smo v tem listu že velikokrat pojasnjevali, je radikalna socialistična stranka v Franciji nekaj sličnega kot Lloyd Georgeova liberalna stranka v Angliji, ali pa na pr. LaFollettova v Wisconsinu. Doslej je bila v zbornici po številu poslancev najjačja, dasi levičarske stranke niso imele večine. Po teh volitvah pa je dobila prvenstvo prava socialistična stranka, in če obvelja sporazum ljudske fronte, prevzamejo vladno na podlagi volilnega izida socialisti s sodelovanjem radikalno socialistične stranke in komunistov.

Možno je, da se bo položaj v Franciji po tej zmagi levičarskih strank razvijal popolnoma na temeljih demokracije. Prav tako mogoče je, da nastane civilna vojna, poskusi za fašistični puč in naobratni poskusi za proglasitev diktature ljudske fronte. Potek takih političnih dogodkov je odvisen od dne do dne, zato jih je nemogoče vnaprej prerokovati.

Dejstvo je, da je večina francoskega ljudstva glasovala proti fašizmu in za delavsko ideologijo in demokracijo. To je triumf, ki je neglede, kaj se dogodi naslednje dni v Franciji, v vzpodbudo razredno zavdnemu delavstvu vseh dežel. Francija je v poslednji dobi druga velika dežela, v kateri so levičarske stranke združeno nastopile v volilnem boju in zmagale. Pred njo ima to prvenstvo Španija. Dalje so socialistične stranke že dolgo na površju v skandinavskih deželah. Na Češkem, na Nizozemskem, v Belgiji itd. so vpliven faktor. V Angliji je delavska stranka tudi kot manjšina toliko močna, da lahko vpliva na razvoj vse angleške notranje in zunanje politike.

V socialistični delavski internacionali in v mednarodni zvezi strokovnih uni (socialistični strokovni internacionali) je zastopanih nad trideset milijonov organiziranih delavcev. Poleg teh ima močne organizirane skupine komunistična internacionala, nešteti Rusijo, katera je popolnoma pod njeno oblastjo.

Prošlega prvega maja je mednarodno organizirano delo (Nadaljevanje na 4. strani.)

Pripravljanje na vojno ni pripravljanje za mir

Iz Londona poročajo, da gradi Japonska ogromno vojno ladjo, in radi tega pade bržkone vsa pogodba treh glavnih pomorskih sil za vzajemno reguliranje vojnih mornaric v vodo. V Tokiju odgovarjajo, da se vzlic oboroževanju ne pripravljajo na vojno, ampak v varovanje miru. Letošnji japonski proračun dolga več kot polovico skupne vsote za oboroževanje.

Proračun Zed. držav ni dolekal še nikdar v mirnem času tolikšno vsoto za oboroževanje, kakor sedaj. Ampak — kajpada — vse edino v korist miru.

Anglija je začela spet krvaveti pod težo militariziranja na morju, v zraku in na suhem. V Hitlerjevi državi strada šestdeset milijonov ljudi v isti nameni. V Italiji — saj je znano — se drže pri življenju bolj z navdušenjem kakor pa s polento in makaroni. Večino vseh

Zmaga Italije v Etiopiji poraz za ligo

Linčanja na jugu, v centru pobožnosti se nevarno množe

Prve mesece tega leta je bilo v južnih državah linčanih že veliko črncev. Nekatere so šerifi takorekoč izročili linčarskim drhalim na krožniku, v par slučajih pa so jih skušali braniti, predno so jim bili ugrabljeni.

Poslednje čase se je s tem "civilizacijskim" čiščenjem najbolj postavila država Georgia. Nekateri, ki so bili linčani, so bili prejone res krivi in bi bili obsojeni na civilnem sodišču, če se bi linčarjem toliko ne mudilo demonstrirati svojo krvoželjnost. V enem slučaju pa menijo, da je svetohilnska belopoltna drhal linčala povsem nedolžnega človeka.

Taka je civilizacija v Zed. državah. Hearstovi listi opisujejo le barbarizem v Etiopiji. Čemu ne tudi ameriškega?

Delavci izobrazujte in organizirajte se.

Ameriška soc. stranka na pragu najvažnejše konvencije v svoji zgodovini

Gibanje, ki ga narekuje ekonomski razvoj, ne more propasti, neglede na periodične spore v delavskem gibanju. — Dobri znaki dozorevanja

Iz poročil, ki jih prejemanje iz socialističnih uradov posameznih držav, je razvidno, da bodo konvencije socialistične stranke v Clevelandu, ki se bo vršila ta mesec, kontrolirali militanti.

Stara garda v New Yorku zatrjuje, da ti ljudje niso in ne bodo sposobni poseči v volilno kampanjo, ker si ubijajo energije med seboj in pa z bojem proti "stari gardi".

Militanti odbijajo udarce z

brez konca in kraja.

Slično so trdili pred postankom svetovne vojne. To, kar počno, pa v resnici ni nič drugega kakor posledica sistema, ki vodi v krvave konflikte. Tudi ako državniki miže pred njimi, in neglede, kako jih tajje, oboroževanje ne more nikdar privedi drugam kakor v vojno.

Milwaukeeški župan Daniel W. Hoan je tudi proti zvezami s komunisti in je po radiu razglasil, da so komunisti bili pod

očitki, da se starogardisti bolj in bolj nagibajo k Rooseveltu in se pripravljajo v boj za njegov new deal. Precej vplivnih unijskih vodij, ki so bili do nedavna člani socialistične stranke, so odstopili. Večinoma izjavljajo, da ne marajo opravka s komunisti, h katerim tira stranka Norman Thomas, kajti komunisti niso bili še nikdar koristni ne eni ne drugi unijski, pač pa so jih skušali zrušiti zdaj od zunaj, zdaj od znotraj. Norman Thomas zavrača te očitke. Pravi, da socialistična stranka (s tem se smatra militantno krilo po njegovim vodstvom) ni za združenje s komunisti, ker čas zato še ni tu, pač pa je z njimi le za sodelovanje v obrambnih akcijah in za boj proti fašistični nevarnosti.

Iz omenjenega in drugih sličnih podpisanih apelov je razvidno, da so skoro vsi stari člani, ki so pomagali graditi socialistično stranko, proti "militantnemu" krilu, dočim so v slednjemu večinoma mladi ljudje, ki so se pridružili stranki pod Mussolinijem.

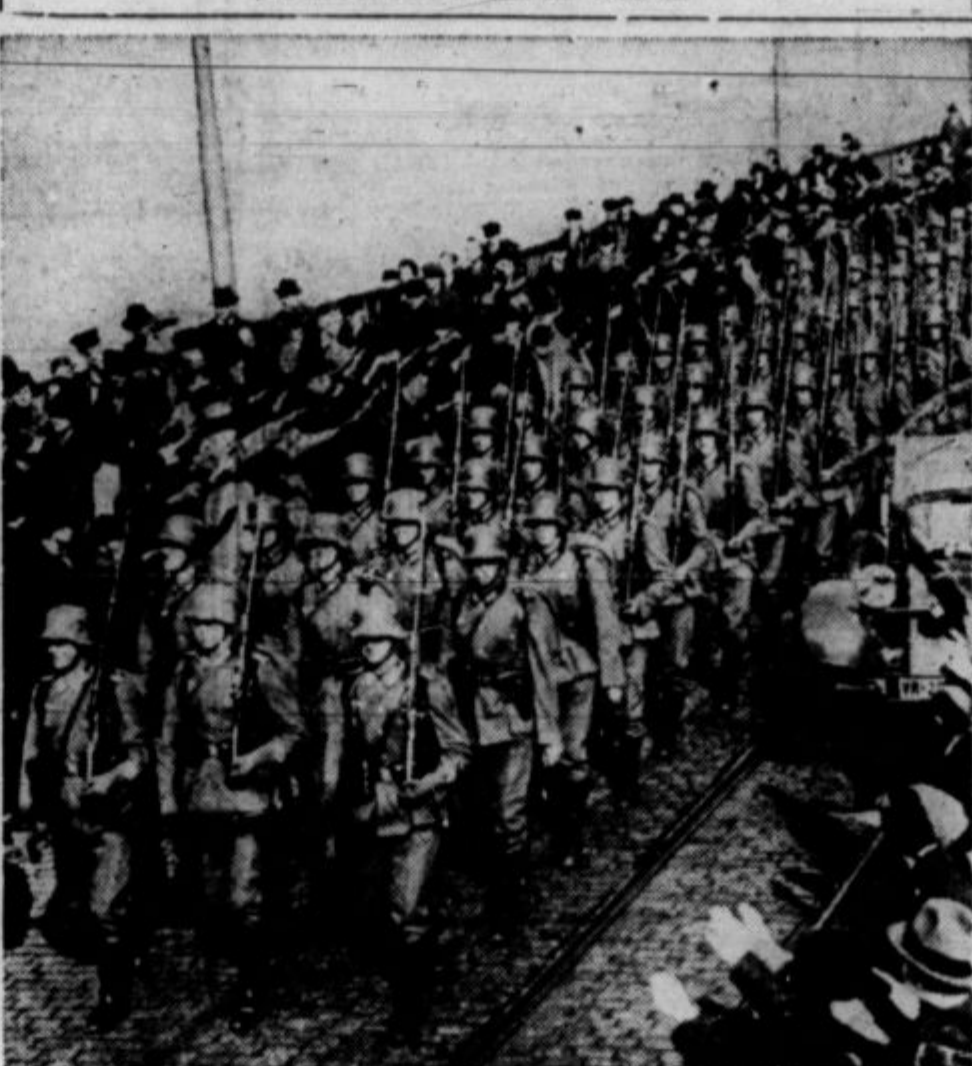
Politično krizo v Avstriji je zelo povečal polom zavarovalnice Phoenix na Dunaju, ki je ena izmed največjih v Evropi. Primanjkljaj v njenih rezervah znaša \$47,500,000. Podpi-

vetniki, ki zastopajo Townsenda, pravijo, da zabavljajo najbolj tisti promotorji, ki so se vtihotapili v Townsendovo organizacijo z umazanimi nameni.

Oboji so več ali manj v pravem. Ene priče so na primer zatrjevale, da so promotorji na zaupnih sestankih, vključno dr. Townsenda, imenovali vse tiste ljudi, ki so jim polnili blagajno, za "stare okamenine", "stare osle" in, po hrvatsko tolmačeno, za "jazbec". Tisti kolektorji, ki jih je dr. Townsend že odslovil, so kongresni kompromisovali, da sta bila dr. Townsend in Clements, ustanovitelja njune organizacije, prej največja reveža, ker sta v krizi vse izgubila, a s pomočjo penzijskega gibanja sta

Mnogi Townsendovi agentje so pred kongresno komisijo v pričanju o "raketiranju" sicer pretiravali — pretiravali zato, ker so bili odslovljeni predno so si mogli kaj nagrabiti. Od-

STRAH FRANCIJE

Hitler je nedavno izjavil, da bo nemška armada postala ne samo ena največjih, ampak tudi najboljših na svetu. Na sliki je četa njegovih vojakov v Porenju ob francoski meji.

"TRIUMF" IL DUCEJA JE PLAČALO LJUDSTVO V KRVI IN V GOTOVINI

Vlade, ki zasledujejo edino le sebične cilje, so nesposobne za vzajemnost in sodelovanje

BENITO Mussolini slavi zmago — "zmago" nad Etiopijo, zmago nad ligo narodov, zmago nad sankcijami in svojo zmago nad italijanskim ljudstvom. Osvojitev Selassijevega cesarstva je največji triumf v njegovi karieri, kajti svojo že dokaj zrahljano "veličino" in magnetični vpliv v Italiji si je za nedogledno dobo utrdil in zdaj spet rožlja ter izziva svet v svojih govorih. "Veliki il duce" ima svoj dan.

Mussolinijeva zmaga v Afriki je ob enem poraz angleške diplomacije in lige narodov in v Etiopiji. Ponosni, močni Veliki Britaniji je Benito izbil prvi zob in preti, da ji lahko zbije vse čeljusti.

Državniki v Londonu so v zadregi. Zelo neprijetno se jim zdi, ker jih je v njihnih računih ukanil diktator male, obubožane Italije. A vendar se niso odločili za vojno, pač pa bodo rajše čakali novih priložnosti, bodisi da ga dobe v razpoloženje za spravo z Anglijo, ali pa priliko, da ga uničijo.

Mussolinijeva zmaga je prav tako neprijetna stvar za ligo narodov, dasi si je tega popolnoma sama kriva. S sankcijami je italijanskemu gospodarstvu veliko škodovala, toda bile so nezadostne, da bi onemogočile ali vsaj ovirale Mussolinijevo vojno v Afriki. Tako je liga narodov za eno blamažo bogatejša, ob enem pa ji take sankcije zdaj zamerijo posebno tiste dežele — med njimi Jugoslavija — ki so imele z Italijo najboljše trgovske zveze. Les, žito in premog iz teh malih dežel je bil Italiji ustavljen, dočim so ji gasolin, ki ga kontrolirajo velesile, svobodno dovažali. Italijanska armada v Afriki je kljub sankcijam lahko dobivala vse, kar je potrebovala, vključno kemikalije za produciranje strupenih plinov, s katerim je uničevala Etiopce.

Zmaga nad Selassijevo deželo ni nikak triumf za Italijo, kajti ona ima pač armado, kakršnih je malo na svetu. Poseduje najmodernejše morilne priprave, vojne ladje, veliko trgovsko mornarico, stotine vojnih letal in obilico za klanje izvežbanega človeškega materiala. Glavna ovira italijanski armadi v Etiopiji niso bile primitivne etiopske čete, ampak primitivna pota.

Veliko bolj upravičeno pa se Italija lahko ponaša z zmago nad ligo narodov. Dasi je Italija kršila vse pogodbe in zaob-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

ZMEDA, GRAFT IN PROGONI V KLERO-FAŠISTIČNI AVSTRIJI

Avstriji preti bolj in bolj nevarnost, da jo pogoltne tretji rajh. Njeno ljudstvo je sito kontrole iz Rima, katera določa, kaj naj počne klero-fašistična vlada na Dunaju. Edina sila, ki bi mogla varovati Avstrijo pred nacijskim pučem, so bili socialisti. Na Mussolinijev ukaz je vlada zatrla njihovo gibanje v krvi. A duce se je ukanil. Avstrijski klerikalci, ki so pomagali pobijati socialiste, so kmalu spoznali prevaro iz Rima in danes odkrito priznavajo, da so rajše Nemci pod Hitlerjem, kakor pa katoličani pod Mussolinijem.

Politično krizo v Avstriji je zelo povečal polom zavarovalnice Phoenix na Dunaju, ki je ena izmed največjih v Evropi. Primanjkljaj v njenih rezervah znaša \$47,500,000. Podpi-

rala je z visokimi vsotami klerikalne glavarje in njih milico, ter mnoge člane vlade. Za oglepšanje je klerikalna propaganda začela trdit, da so bili tudi socialisti deležni njenih fondov, toda imenovali niso nobenega socialista, ki bi bil prizadet, dočim je klerikalcev, ki so jemali stotisočake, cela vrsta. Socialisti so "prizadeti" le v toliko, v kolikor so prejeli od zavarovalnice Phoenix oglase za svoje liste in tu in tam mal prispevek za svoje dobrotnorne akcije, enako, kakor prejemale socialisti oglase in prispevke za svoje liste in bazar v Milwaukee ali kjerkoli.

Dasi je bila dotična klerikalna vest splelna, so jo kljub temu servirali brez vsakega komentarja tudi nekateri delavski listi.

(Nadaljevanje na 7. strani.)

V TEJ ŠTEVILKI

V tej številki, ki je izšla na 8. straneh, je objavljen prvi seznam delegatov in drugih članov enajstega rednega zbora JSZ.

Čemu je boljše, da člani JSZ v svojo organizacijo ne zanesejo frakcijskega boja, kakršen traja v socialistični stranki? Odgovor je v članku na 2. strani.

Kakšen je danes položaj v socialistični stranki z ozikom na sporni struji v nji? Pojasnilo dobite v poročilu, ki se pričinja na 1. strani.

Dalje je v tej številki članek o Mussolinijevi "zmagi" v Etiopiji, o jačanju organizirane sile delavskega razreda, povesti, nadaljevanje opisa Abesinije (Etiopije), črtice, nadaljevanje romana o civilni vojni v sovjetski Uniji in razni drugi spisi ter dopisi v slovenskem in angleškem delu.

STE ŽE IZVOLILI DELEGATA?

Klubom in društvom: Ste že izvolili delegate za prihodnji redni zbor JSZ in Prosvetne matice? Volitve končajo 15. maja. Sporočite imena izvoljenih tajništva JSZ.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NARODNA IN ZEDINJENIH DRŽAVAH ZA CELO LETO \$3.00; ZA POL LETO \$1.75; ZA ČETRT LETO \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Ral. Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

JSZ in frakcijski spor v soc. stranki

Nekateri člani JSZ žele razpravljati v Proletarcu o sporu, ki je nastal v socialistični stranki. Bilo bi sicer dobro, če bi samo razpravljali. Toda taka splošna razprava bi kaj kmalu pokazala, da bi nastali dve skupini, ki se bi prekele druga z drugo. Stališče odbora JSZ je, da bi to bilo kvarno naši organizaciji in njenemu glasilu, kakor je kvarno soc. stranki.

Na konferenci v zapadni Pennsylvaniji je Anton Zornik — kakor pravi zapisnik — protestiral proti sklepu eksekutivne JSZ, kajti on smatra, da bi se moralo dovoliti v tem listu svobodno razpravljanje. Zornik je somišljenik takozvane stare garde. Nedvomno bi v razpravi zastopal njene tendence in agitiral zanjo. Dobil bi pristaje, ki se bi enako oglašali. Nasproti njim pa bi pisali somišljeniki militantov.

Socialistični stranki to ne bi koristilo. Proletarcu in Zvezi bi škodovalo. To je razlog, čemu je odbor zaključil, da se v Proletarcu članstvo le informira o poteku spora, izogne pa se naj poseganju v spor.

Zelo verjetno je, da se frakciji na konvenciji v Clevelandu ne bosta sporazumeli, pač pa šli še bolj narazen. Za socialistično stranko bo to udarec v toliko, da bo letos le malokje v stanju poseči resno v politični boj, oziroma podvzeti močno volilno kampanjo. V zvezi temu trdim z vsoto gotovostjo, da se bo socialistično gibanje v tej deželi spet obnovilo čim se razne tendence in spori o taktiki, deklaraciji ter drugih spornih problemih skristalizirajo; obnovilo se bo po tem razčiščenju lažje kot je bilo kdaj prej, ne zato, ker to hočejo socialisti bodisi v eni ali drugi struji, ampak ker je taka stranka — ker je socialistično gibanje posledica ekonomskega razvoja. Ako konvencija v Clevelandu ne bo kos nalogi in se konča namesto z ojačanjem z oslabiljivosti socialistične stranke, bo to le začasen pojav, kajti nastalo bo drugo, močnejše gibanje, s socialističnim programom. Danes je v tej deželi že vse polno drobcev, vse polno delavskih in farmersko-delavskih strank, progresivnih strank, ne-strankarskih delavskih odborov in raznih drugih skupin, ki po-utvarjajo načelo produkcije za potrebo namesto produkcije za profit. Vse te skupine — vsaj najvažnejše med njimi, vključno s socialisti in komunisti, z bližnjim čas — sili jih skupaj razvoju kapitalizma, pa tudi če se danes zblizanju in zedinjenju še tako branijo in ustvarjajo umetne ovire.

Bodočnosti socialističnega gibanja torej ne preti navzlic ljutemu frakcijskemu boju nikaka nevarnost!

O JSZ in drugih posameznih organizacijah socialističnega gibanja v tej deželi se tega ne more trditi. Kajti če se bi razplamtele frakcijske strasti med našim članstvom ter se jim dalo svobodno pot za razvil, bi to pomenilo konec večine klubov, konec Zveze, konec vsega, kar smo v teku dobrih treh desetletij pod okriljem našega pokreta s trudom zgradili.

Ne ena ne druga struja ne bi bila sama v stanju obnoviti, kar imamo danes. Zato je boljše, bolj socialistično in pametno ob enem, da svoje razlike o spornih zadevah v stranki izreka-mo v krogu strankinskih konferenc in sej, ter v glasilih frakcij, pod okriljem Zveze pa delajmo enotno kakor doslej. Če pa bodo potrebne kake spremembe, in bržkone bodo, bo za raz-pravljanje in sklepanje o vsem, kar se nas tiče, prihodnji zbor JSZ najpripravnější in najmerodajnejši tribunal.

Glad na Kitajskem

V provinci Szešvan na Kitajskem živi v največjem pomanjkanju okrog trideset milijonov ljudi. Poročevalci ameriškimi in evropskimi časopisov javljajo, da umirajo cele množice. Domnevajo, da bo poginilo vsled stradanja kakih deset milijonov ljudi. Prizori, ki jih opisujejo, so grozni. Gladni ljudje se plazijo vsled onemoglosti po vseh starih; zdaj omaga ta, zdaj drugi; mnogi v tej grozi in bolečinah zblazne. Dogajajo se prizori ljudožrstva. Starši prodajajo otroke — za hrano. Ljudje ropajo in pustošijo še tisto kar je ostalo. Kajti glad ne pozna nikakih obzirov in zakonov.

Glad kraljuje tudi v nekaterih drugih kitajskih provincah. Blagostanja pa ne pozna nobena.

To so posledice evropskega in ameriškega, in zdaj še japonskega imperializma, kajti vsi so davili Kitajsko, vsi so ji ovirali zdrav gospodarski in kulturni razvoj z intrigami, s podkupovanji in z oboroženo silo, če niso mogli drugače. Zapadna "civilizacija" na Kitajskem je največji madež civilizacije.

Pojemanje tradicije "nestrankarske politike"

William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, svari pridružene unije pred poseganjem v politiko bodisi v prid ene ali druge stranke, kajti za A. F. of L. je najkoristnejše in najpraktičnejše, da ostane pri svoji tradicionalni nestrankarski politični taktiki.

Če bi bilo to res, bi bilo Greenovo-svarilo morda na mestu. Toda skoro vsi unijski voditelji so se v vsaki volilni kampanji udinjali bodisi demokratskim ali pa republikanskim politikom in agitirali zanje v imenu svojih unij.

Green se predvsem huje nad "delavskim nestrankarskim odborom", katerega so ustanovili John L. Lewis, Sydney Hillman in nekateri drugi unijski voditelji v svrhu agitacije za Roosevelta. Zdaj so pri Farleyju oni v milosti, Green pa je, kar se Rooseveltove administracije tiče, primoran sedeti v zadnji klopi.

BREZPOSELNI V AKCIJI ZA RELIF

Brezposelni izražajo svoje nezadovoljstvo na razne načine. Pomanjkanje je nezno in relifa malo, ponekod pa so se že malo uklinili. V New Jerseyju so prišli brezposelni, ki so organizirani v Workers' Alliance, v palačo legislature v Trentonu in zasedli dvorane, kjer zborujejo poslanci. Rekli so, da ostanejo v nji, dokler ne bo zbornica storila potrebne ukrepe v pomoč brezposelnim. Poslanci so šli na počitnice ne da bi sklenili kaj v prid brezposelnih.

V St. Louisu, Mo., so se na enak način utaborili v dvorani mestne zbornice, kjer so ostali več dni, predno jim je bila obljubljena pomoč. Na vrhni sliki so brezposelni delavci v Phoenixu, Arizona, ki demonstrirajo v parku pred vlado palačo. Na spodnji sliki so tri izmed brezposelnih delavk, ki so prišle "živeti" v zbornico palače v Trentonu, N. J. Fotograf jih je zalotil ko so spale in snel to sliko.

Ivan Vuk:

V deželi biblijske kraljice iz Sabe

Abesinija — Etiopija

(Nadaljevanje.)

Ruski književnik P. M. Krasnov je pred nekaj leti izdal zelo zanimivo mladinsko zgodbo "Mantik", ki jo pa čitajo radi tudi odrasli. Zgodba se dogaja v današnji Abesiniji po končani svetovni vojni. Kljub temu je to še vedno isti svetopisemski kraj, isto patriarhalno življenje, ista srednjeveška pobožnost, morala, pravo, borbenost, vse viteške vrline in preroki, vse odeto z debelo kožo, kakor je ta prečudni narod ves zapečaten in ki živi skoraj vertikalno pod solnčnimi žarki. Krasnov opisuje zanimivo sceno abesinskega patriarhalnega sodišča, ki ne sodi po pisanih zakonih, pač pa po sili običajne prava, po zakonih in notranjem prepričanju modrih sodnikov.

Na sceno je postavil Krasnov znamenega Ras Alula, ki je junak in politik ter spominja na Shakespearovega "Warwicka", tvorca kraljev in očeta nesrečnega Nguša Lidy Jasu. O njegovem razumu, hrabrosti, viteški širokokrudnosti in diplomatski lokavosti pripoveduje Alessandro Sapelli, ki je bil oči-videc tega Salomonovega sodišča, in to z navdušenjem in v spoštovanjem, čeravno je bil Ras Alula nekoč zaveznik Italije, drugič zopet njen najhujši sovražnik. Sodbo in izvršitev kazni je Ras Alula izvrševal javno, pod milim nebom, slično kot Louis Sveti, francoski kralj, ali Henrik Ptčar v "Lohen-grinu", v senci prastare siko-more!

Na vrsti je težak zločin. Tat je odnesel denar iz spalnice gospodarjeve hiše. V sobo sta lahko prišla samo dva izmed njegovih slug. Oba sta bila znana zaradi svojega poštenja. Razen njiju ni smel nihče prestopiti praga spalnice, kajti z ulice soba ni imela niti vrat, niti oken, pač pa samo ozko duplino, skozi katero se ne bi mogel preiniti niti šakal. Preiskava je dognala, da mora biti eden izmed dvojice obtoženi-hov lopov. Vendar kateri? Oba sta prisegla, da sta nedolžna. Za pričo sta klicala Mater bo-zjo, arhangele in angele in se pri tem posluževala znamenitih domačih izrekov "Umri, ce-sar moj, če lažem". Obojica živa zaupanje, pa vendar je

eden izmed njiju izvršil zločin, drugi pa je nedolžen. Ras Alula je v zadregi. Njegov glas nepogrešljivega pravoreka je stavljen na težko preiskušnjo, da ne osvobodi krivca in obsodi nedolžnega. Treba je namreč vedeti, da se v vrom v Abesiniji kaznuje z od-sekanjem desne roke. Da bi svojo slavo ohranil, je duhoviti Ras odstopil pod izgovorom posebnega spoštovanja pred-sedništvo sodišča izkušnemu starcu "šumi" Desta Seilasie. Starček je pozval oba obsojen-ca, da prisrežeta, vendar s tem ni dosegel priznanja pravega zločinca. Zato je dejal: "Krv-nik sem kaj! To dvojico pa mi odvedite v spalnico, iz katere je bil ukraden denar in vsak izmed njiju naj vtakne roko skozi odprtino, skozi katero ne more niti šakal."

Rečeno, storjeno. Prispel je krvnik. Roki sta v vdoljini. Tedaj pa se je brihtni stavec pri-bližal vdolbini in z gromovitim glasom zaklical: "Krvnik! od-seci roko lopovu!" V tem trenutku je ena roka izmaknila, drugo je zgrabil stavec z obema rokama in ves radosten za-klical: "Ta je nedolžna!"

Ali ni to Salomonova sodba? Ali pa scena iz knjige kraljev? "Kaj pa bi bilo, če bi obojica izmaknila roko?" je pozneje vprašal Sapelli duhovitega sod-nika. Starec je smehljaje od-ko-voril: "Kaj? To bi značilo; da sta oba nedolžna ali pa da bog ne želi, da bi bil grešnik kazno-van na zemlji in si sodbo pridru-žuje sebi." "Kaj pa če bi ne-dolžni v strahu hitreje izmak-nili roko, kakor zločinec?" — "To se ne bi zgodilo," je odgo-voril stavec. "Zakaj?" — "Za-to, ker lopov, kadar čuje na-redbo, namenjeno krvniku, hi-pno pomisli: 'Sigurno bo meni odsekal roko!' Nedolžni bo pa mislil bolj počasi: 'Kaj pa če bi krvnik po neprevidnosti od-sekal moje roko?' Pa je ta razlika velika?" je zopet vprašal Sapelli. "Dovoljna, da sem v svojem pravoreku lahko si-guren," je odgovoril stavec. Le pogledite, kako so tile psihologi.

Leta 1916 je postal sedanji kralj regent. Bilo mu je 24 let. Bil je slavohelepen in hotel je imeti vse v svojih rokah. To je spretno naredil. Postavil je za generala in guvernerja ljudi, brez denarja in brez sorodni-

skih zvez. Vedel je, da se na take lahko bolje zanes, kakor na svoje sorodnike. Sorodniki bi samo intrigirali in kovali za-rote. Neugledni ljudje, siromašni se niso mogli nikamor na-sloniti, če bi se jih kdaj nave-žical. Res je sicer, da je bilo no-vo uradništvo hlapčevsko, da je bilo lizunsko, podkupljivo, ker kdor ni nikoli nič imel, tak rad jemlje, tak rad precenjuje moč in denar. Bili so kralju slabi svetovalci, pa-kaj to, bili so mu slepo orodje v rokah.

Tudi po tisti nesrečni ita-li-janski vojni Angleži niso mogli pozabiti voda Tsanskega jezera. Leta 1921 so hoteli na vsak način izposlovati koncesijo za to jezero. Pa ni šlo. Leta 1922 je v angleškem časopisu začela velika vojna proti Abesiniji. Vsi veliki časopisi so začeli, kakor na povelje naenkrat bombardirati Abesinijo in se zgražati nad abesinskim raz-bojništvom in suženjstvom, nad srednjeveško justico, in tako dalje. Vsi veliki angleški poli-tiki so povzdignili svoj glas, kakor zdaj italijanski, da tre-ba Etiopijo civilizirati, ji pri-nesti kulturo. Drugače bo ostal za zmeraj madež sramote na angleškem narodu.

Ali med tem so abesinski sužnji nabirali v Šaučukovih gozdovih v pokrajini Kaffi si-rova gumij za angleško družbo. Med tem ko so v angleških rudnikih v Hararju opravljali delo sužnji, kakor že od pamti-veka, trpeli in od gladi in vse-ga umirali — med tem je Lon-don predlagal v Zenevi po no-vozelandskem delegatu, da naj Zveza narodov zgrabi Etiopijo zaradi neodprave suženjstva. Tako postopa imperializem in kapitalizem s svetohlinstvom, da dobi tisto, kar si želi.

Ali Hadle Selassie, sedanji (op. uređ.) — zdaj že pobegli kralj Abesinije, je bil pame-ten. Da njegova dežela diši po vrsti vsem evropskim vese-li-lam in da utegne nekega dne izgubiti lep kos, je vedel. Ali najhujše mu je bilo, ker ni mo-gel izvozati, kje mu grozi več-ja nevarnost. Poslaniki, konzuli in odposlanci niso mogli ni-česar izvedeti. In tako se je le-ta 1924 odločil, da pojde sam pogledat v Evropo, kako in kaj. Ta izlet neguša pa je bil na svoj način znamenit. Imel je, kakor vsi jutrovc, zdrav instinkt. Ni namreč dobro od-it iz države in se na tako dol-ga potovanje. Zgodilo bi se mu

VPRAŠANJE NAŠE AGITACIJE IN PRIHODNJI ZBOR J. S. Z.

Bridgeport, O. — Čas je, da pričnemo z razpravo o prihodu (XI.) rednem zboru JSZ, ki je blizu. Ne vem, kaj nam prinese konvencija socialistične stranke, ki se bo vršila ta mesec v Clevelandu, ampak to nas naj ne ovira, da ne bi razmotrivali o zadevah, ki se tčejo naših organizacij in pred-vsem pa o agitaciji, brez kate-re ne more uspevati pravi nobe-no gibanje.

Zivimo v dobi, ki je prepre-žna z raznimi vrtinci, v dobi dolgotrajne krize, iz katere ne pridemo, ako ne spremenimo ekonomske uredbe. V takih resnih časih je potrebno, da jih tudi resno vzamemo v obzir pri našem delu, razpravah in v taktiki.

Na primer, vprašanje Prole-tarca v našem pokretu je vprašanje agitacije. Delavski list je dolgočasen razpravi samo s pomočjo ljudi, ki agitirajo zanj od hiše do hiše, na prireditvah, se-jah in kjerkoli drugje je pri-lika.

Take agitacije je med nami veliko premalo. Pri tem tudi sebe ne izvajam. Moral bi storiti za list več kot delam. Lahko bi navedel za to tehtne vzroke, pa kaj jih bi našteval! Rečem pa to, agitatorje, oziro-ma organizatorje bo zbor, mo-

ral določiti, če hoče, da naš po-kret napreduje. Vzemimo v primeru Ohio. Zdaj ni v tej državi nikogar, ki bi šel po naselbinah za Prole-tarca in Zvezo. Prej sem več let storil precej takega dela. Sedaj pa sem privezan na svo-jo službo. Vendar urem še ve-dno tu in tam, kadar je prilika. Dosti tega dela vršim tudi pla-meno. Ampak treba jih je več. Ako eden zbolji, ali se mu pri-meri še kaj hujšega, bi mora pokret imeti zavest, da njego-vo delo opravljajo drugi. Tako pa, marsikje, kjer so imeli ak-tivne, sposobne zastopnike, je agitacija prenehala čim se je tak agitator preselil ali umri, ker ni bilo nikogar, ki bi hotel nadatljevati njegovo delo.

Prihodnji zbor naj vsako stvar dobro preudari, predno kaj sklene. Kajti zaključke je lahko delati, težje pa jih je iz-vrševati. Če smo resni, ne bo ostalo samo pri resolucijah, ampak se bomo nalog, katere si bomo dali v njih, tudi lotili.

Smatram, da bo imela JSZ po prihodnji konvenciji socia-listične stranke veliko dela v prid delavskega ljudstva in de-legati, ki so izvoljeni, da zasto-pajo njene klube in druge or-ganizacije, na XI. rednem zbo-ru, se naj tega zavedajo, pa bo zbor gotovo uspešen.

Joseph Snoy.

SIJAJEN USPEH "KAMNOLOMA"

Detroit, Mich. — V nedeljo 26. aprila nam je dramski od-sek soc. klubov zopet nudil par ur izrednega duševnega užit-ka s svojo dobro našudirano muzikalno dramo "Kamno-lom". Dvorana SDD je bila kljub krasnemu vremenu in kljub bojkotu gotovih "Would-be" revolucionarjev zasedena in kot se čuje je tudi gromni uspeh dober. V glavnih vlogah so nastopile same znane ose-bnosti, ki so s svojo dobro pogo-deno igrjo, kot tudi s petjem na-ravnost očarale občinstvo.

Delavskega voditelja Milana je predstavljala Jack Gorup, ki ga sicer poznamo kot dobrega karakternega igralca, toda to pot je prekosil samega sebe. Iz svoje vloge je iztisnil mnogo več kot smo pričakovali. Včas se mi je sicer zdela, da je mal-ce pretiral, toda to hibico so takoj zasenčili močnejši učinki duševne borbe prevaranega so-proga, ki zna ljubiti in se tudi maščevati. Jack je ob tej pril-i ki tudi prvič pel samostojno vlogo. On poseduje primeren tenor, toda tehnika mu očivi-dno dela še preklavice. Vlogo njegove žene Lize je bila v ro-kah Ivanki Urban. Ona igra vodilne vloge na našem odru že več let z velikim uspehom. Vloga Lize je trd oreh, toda Jennie ga je strla z lahkoto; igrala je tako prepričevalno in čustveno, da se je čulo ihtenje publike v dvorani. V erotičnih scenah je bila razkošna, zape-ljiva in lokava; kot morilka brezobzirna in kot spokorna "Magdalena" pa skromna in ponižna, ki si je na mah osvob-dila simpatije gledalcev. Tudi pevsko partijo je dobro rešila, le nekoliko boječa je še. V znak priznanja je prejela kras-en šopek, ki ga je tudi pošte-no zaslužila. Milanov oče A-

lahko kakor afganistanskemu Amanulahu, da se je vrnil do-mov in videl, kako že drugi sedi na njegovem prestolu.

Kaj mislite, kaj je napravil neguš? Vzel je s seboj vse svo-je generale, poglavarje, pod-kralje, kneze in vsakogar, ki ga je imel na sumu, da kuje kakšne naklepe proti njemu. Namestu, da bi torej doma in-trigirali, so morali hoditi s svo-jim gospodarjem na diplomats-ke čajanke in bankete. Sicer so ga dostikrat blamirali, ali nevarni niso mogli postati. Ne-guš s tem svojim obiskom ni prodal svoje države. Zato pa tudi ni ničesar opravil. Če bi kaj prodal, bi opravil. Ali ne-guš ne prodaja, on samo odda-ja v najem — tako za gotovo dobo, da spet vzame, ko se mu zahoče.

(Konec prihodnjije.)

dam je bil v rokah Ciril Stular-ja. Tudi on je že marsikatero podplate obrabil na odru. Za očetovalke in slične vloge je ne-prekosljiv, zato je tudi Adama izborni pogodil. Kretal se je kot skrivnostni prerok kojega satira zadene, seka in vžge. V svoji sodbi je bil trd in neumi-ljen; toda pod trdo skorjo se skriva mehko srce, ki zna tudi odpustiti. Ciril poseduje mo-čan in treniran bas. Svoje to-čke je odpel z zanosom in si-gurnostjo. Delodajalca Alfre-da je igral August Platt. Za in-teligentne in ljubimske tipe je on kot ustvarjen. Osnovno dramsko podlago je dobil pri "Cankarju" v Clevelandu, od tedaj se pa s skokoma razvija. Z Lizo sta tvorila imeniten par. Kdo je bil boljši, je težko od-ločiti, ker sta se oba odlikova-la. Kot delovodja je bil strog hinavski in vsiljiv, kot gentle-in zviti, kot ljubimec nesrame-n, man pa največji strahopetec. Gust je tudi pevec. Njegov me-hak, lirčen tenor je prišel v vseh legah do veljave. Ostale manjše vloge so bile zapoda-ne v skupini delavcev in de-lavk, ki so jo tvorili člani pev-skega zbora "Svoboda". Tudi ta skupina je bila nenavadno živahna in razpoložena; le žal, da je oreda premerjen za sične grupacije, ker igralcem ovira razmah. To velja tudi deloma za scenerijo, ki obupno kliče po novi.

Režijo je vodil Fran Cesen, glasbeni del pa John Berlisg, ki je iz dramske proze uglasbil tudi več pesmi in sicer: štiri so-lopeve, en dvospev in dve skladbi za mešan zbor. Glasba kot tudi orkestracija so mojs-terstvo-delo. Iz njih odseva Berlisgov talent, ki pa leži za-kopan v Fordovih tovarnah. Lučne efekte in scenerijo sta uredila M. Klarich in E. Men-ton.

Izmed zunanjih gostov smo opazili družini L. Stolla in A. Iskra iz Toledo, O., in pa Mr. Smaltz iz Clevelanda.

V zvezi s to predstavo se je vršila tudi prvomajska prosla-va. Kot govornik je nastopil mlad in energičen S. Wood-cock, ki je občinstvu navdve-ugajal. Razložil je pomen prve-ga maja za delavstvo in po-udarjal potrebo skupne fronte pod okriljem delavske stranke. Izrazil je tudi tople simpatije sovjetski Rusiji in njeni gigan-tični ekonomski strukturi.

Eden navzočih.

Vedno čiščenje

Cimboj Hitler očisti Nemo-tijo, bolj je v zadregi, in rolni nad žandarji, ker mu ne spravi-jo s poti ljudi, ki so mu v na-potje.

A. SERAFIMOVIC:

ŽELEZNA REKA

ROMAN IZ CIVILNE VOJNE V SOVJETSKI RUSIJI

Prevel iz rušine za "Proletarac" ANGELO CERKVENIK

(Nadaljevanje.)

"Če bi prišli kozaki sem, bi se zabodla!"
Segla je v nedrja ter mu pokazala nekaj,
kar se ji je v roki medlo zablščalo.

"Ostro je, le poglej!"

"Ti-li-li-li..."

Kako čuden in nenavaden glas! Skoro skrivnostno nočen glas. Človeka kar za srce zgrabi! Ali je bil nemara glas jokajočega otroka? Ne, verjetno glas velike uharice!
"Čemu, vraga, se tukaj ustavljam? Saj moram iti!"

Noge so mu kar prirasle k zemlji. Da bi se mogel od deklice ločiti, si je mislil:
"Kakor kakšna krava se je drgnila z nogo ob nogo!"

Vse prigravarjanje mu nič ne pomaga. Še vedno stoji tu. Zopet potegne iz svalčice dim. Zopet pogleda jo iz teme njegovi prsti, njegov nos, krepak deklestine v vratu z jamico, bleščeča se ogrlica, mladostne vrzane srajco stisnjene prsi. Potem pa zopet tema, bučanje reke, človeško dihanje.

Njegov obraz se je skoraj dotaknil nje-nega.

"Anka!"

Aleksej diši po duhanu, po zdravem, mladostnem telesu.

"Anka, pojdi, stopiva v vrt, se bova malce pomenila!"

Dekle se je z obema rokama uprlo ob njegove prsi ter se odtrgalo od nje, da je omahnil ter stopil nekomu na noge. Bela postava je naglo skočila na voz, ki je zaskripal. Nekdo se je posmehljivo zasmejala. Mati Gorpinka je dvignila glavo s podzglavnika, je sedla in se podrgnila po hrbtu ter zinila:

"O, ponočni metuljček! Človek nima pred teboj miru! Kdo pa si pravzaprav?"

"Jaz sem, mati!"

"Seve, Aljoša! Ti, kajpak! Nisem te bila spoznala. No, dečko, kaj pa je novega? Ah, saj vem, nesreča pride; moje srce jo čuti. Ko smo bili zapustili našo vas, mi je mačka prekrčila pot; pa še debela je bila in celo breja! Pozneje pa je, liki strela, zletel v gozd zajec! Ti moj bog, ti pravičnik! Kaj se bo še vse zgodilo? Kaj si neki mislilo boljševeki? Ko sem se bila omožila s svojim starim, mi je rekla mati: Tukaj imaš samovar, pazi nanj, kakor na punčico v svojem očesu! Ko boš umrla, ga bodo dobili tvoji otroci in tvoji vnuki. Če se bo Anka omožila, bi morala dobiti samovar. Zdaj pa smo morali zapustiti celo kmetijo. Kaj si vendar mislilo ti boljševeki? Naj gre vsa vlada k vragu, kakor je šel moj samovar. Najprej so rekli, da moramo zapustiti vas samo za tri dni, zdaj pa se potepamo že ves teden. Sovjetska vlada nam ne more prav nič pomagati. Kozaki se klatijo po stepah kakor popadljivci psi! Kakor da so prišli ob um! Škoda za naše! Ohrim je bil še tako mlad! Jezus, Jezus!"

Stara Gorpinka se je še vedno drgnila. Ko je nehala govoriti, se je zopet zaslislala reka, ki je polnila s svojim bučanjem vso brezmejno, črno noč.

"Mati, nikar ne tarnaj! To ti ne more prav nič pomagati!"

Alekseju se je zopet zaiskrila svalčica v ustih. Premišljeval je, ali naj ostane rajši pri stotnjici ali naj gre k štabu. Kje in kdaj bo končno srečal tiste prelepe modre oči in tisti lepi vrat!

Gorpinka se je med tem popolnoma prebudila. Težko je pač, premišljuje. Spomini na dolgo življenje jo spremljajo kakor senca; niti za trenutek je ne zapustijo. Dva sinova sta ji padla na turški fronti, dva nosita puško tukaj... Stari smrč pod vozom, ta sračica pa tiho leži, zvita v klobčič, na vozu. Spi ali bdi? Človek ne more nikdar uganiti. Da, da, dečko! Kosti so od življenja že utrujene, že šesti križ bo imela na grbi. V križu je od dela že ohromela. Pa za koga je garala? Za Kozake, za generale in častnike! Njihova je vsa dežela, priseljenci pa živijo kakor psi. Človek je vlekli iz dneva v dan kakor vprežna živina, molli vsak dan ob zori in mraku, najprej za starše, pa za carja, za otroke in naposled za vse pravoverne kristjane. Zdaj pa, kaj je zdaj s carjem? Saj niti ni več car! Sunili so ga, ker ni bil za nobeno rabo! Strahno ji je bilo, ko je zvedela, da so carja vrgli s prestola. No, naposled: Kaj pa naj se drugače zgodi s carjem, ki sploh ni car?

"Prekleta smola, pa še te bhele!"
Gorpinka se je, vsa jezna praskala. Potem je pogledala v temo — reka je šumela — in se prekrizala:
"Zora se že svita."
Zopet se je vlegla, pa ni mogla zaspati. Kakor pošast stoji življenje pred človekom. Nikakor se ga ne moreš otresti. Stoji in molči, kakor da ga ni, vendar pa čutiš vso njegovo težo. Boljševiki ne verujejo v boga; čeprav ne verujejo, da so le drugače kaj prida! Veleposestnike so takoj napodili, častnike prav tako. To, seveda. Kozakom ne prija! Bog daj boljševikom ljubo zdravje, če prav ne verujejo vanj. So pa vendarle kristjani. Če bi bili prej zavladali, bi še vsi moji sinovi živeli. Zdaj pa počivata dva nekje na Turškem. Od kod neki so ti boljševiki prišli? Ljudje pravi-

jo, da so prišli iz Moskve, drugi trdijo, da so jih poslali iz Nemčije. Pravijo celo, da jih je napravil nemški cesar ter jih poslal v Rusijo. Komaj so prišli, pa so tudi že zakricali: Zemljo, vso zemljo kmetom! Kmetje naj delajo zase, ne za Kozake! Da, da, dobri ljudje so, a zakaj le so moj samovar... samo... dobri... mačka...

Glava ji je omahnila na podzglavnik. Zora se je svitla.

Vsakdo živi po svoje. Pod nekim vozom, ki stoji tik ob živi meji, nekaj gruli. Ali so grlice? Kaj neki bi ponoči pod vozom grlica delala? Mogoče pa, mogoče vendarle! Ljubek mladosten materinski glas gruli:

"Pij vendar, rožica moja, pij angelček moj! No... no... ali res nečeš več? Seveda, seveda, to pa to! Z glavo zaletovati se ter na prsi pritiskati, to znamo!"

Nato se je tako prisrčno nalezljivo zasmejala, da se je razsvetlilo vse naokoli. Ni videti, kakšna je; skoraj nedvomno pa mora imeti črne obrvi in medlosrebrne uhanе v drobnih ušesih.

"Ali je moje srčce zdaj sito? Glejte ga no, glejte ga, kako se je razhudil! Kako mah-ha z ročicami! Daj sem ročico! Na vsak prstek posebe po en poljubček! Eden, dva, tri... Glejte ga no, kako se napihuje! O, to bo mož! Stara mati ne bo imela več zob, pa bo prišel sin k njej ter ji bo rekel: No, stara, vsedi se, jedla bova kašo! Stefan, ali še vedno spiš? No, zdrami se končno! Najin sinko bo šel ven..."

"Ka... kaj... Daj mi mir! Saj je še temno, kakor v rogu!"

"Predrami se vendar, očka! Kako teslast si! Položila bom dečka k tebi! Tako je prav, sinko! Le primi ga za nos! Tvoj očka še nima brade. Pa ga primi vsaj za nos!"

Iz teme se izmota najprej zaspan, potem pa prav tako vesel, smehljajoč se glas:

"No, le pridri k meni, sinko! Prav je tako! Le varuj se žensk! Kmalu pojdeva na vojno, pozneje pa na polje! Ampak... kaj pa je to? Pravo morje si napravil, prijateljček..."

Mlada mati se je neizrekljivo srečno in zvonko zasmejala.

Aleksej Prihodko stopa dalje, korači previdno čez noge, ojnice, komate in vreče ter si razsvetljuje z iskro se svalčico pot.

Vse je umolknilo. Povsod je še temno. Celo pod vozom ob živi meji so vsi utihnili. Samo reka še vedno šumi, a celo to šumenje se je zdaj pomaknilo nekam daleč, v ozadje. Tako se vsaj človeku zdi. Orjaški spanec, ki se očituje v enakoličnem sopenju, je zajel vso ogromno množico desetih in desetih tisočev...

Aleksej hiti. Nič več ne čaka na streljanje. Oči se mu kar same zapirajo. Upognjeni gorski grebeni se začenejo komaj opazno risati v ozarjajoči se nebeški svod.

"Kozaki ob tej uri navadno napadajo..."

Vrnil se je v štab, kjer je Kozuhov poročal, kaj je videl in slišal. Potem si je v temi poiskal neki voz ter je skočil nanj, da se je zibal ter zaškrpjal. Hotel je na nekaj misliti... na karkoli... Težke veke so se mu kar same zaprle. Težak, sladak sen ga je vsega objel.

V.

Rožljanje železa, škripanje, ropotanje, kričanje.

Ta-ta-ta-ta...

"Kam pa, kam? Počakaj vendar!"

Zakaj plameni vse nebo? Je ogenj ali jutrnja zarja?

"Prva stotinja, marš, marš!"

Črna krda škorcev se bleščeče odraža od rdečega neba in oglušujoče vresejo.

Nad pokrajino leži jutranja svina. Konjem se natikajo komati, na vozove se naklada rušje. Besucni in trenski vojaki spuščajo ojnice, se zadevajo drug ob drugega, divje preklinjajo...

Bum, bum...

Vročino prehitvanje, vpreganje. Voz se zadeva, z osnicami zapleta v drug voz. Po konjskih hrbtih pojo biči. S trusom in krikom se osvobajajo vozovi... Kolesa izpadajo, se lomijo... Vozovi drviijo čez most, ki se vsak hip zagači.

Ta-ta-ta-ta... Bum-bum...

Race bežijo v stepe, hitijo na pašo, ženske obupno jočejo.

Ta-ta-ta-ta...

Topničarji vročično vpregajo konje.

Neki vojak, oblečen v kratak jopič, brez hlače, ves poračen po nogah, vleče dve puški za seboj, boljši naokrog in teka sem ter tja:

"Kje je naša stotinja? Kje je naša stotinja?"

Za njim teče neka ženska, ki oglušujoče kriči:

"Vasil, Vasil!"

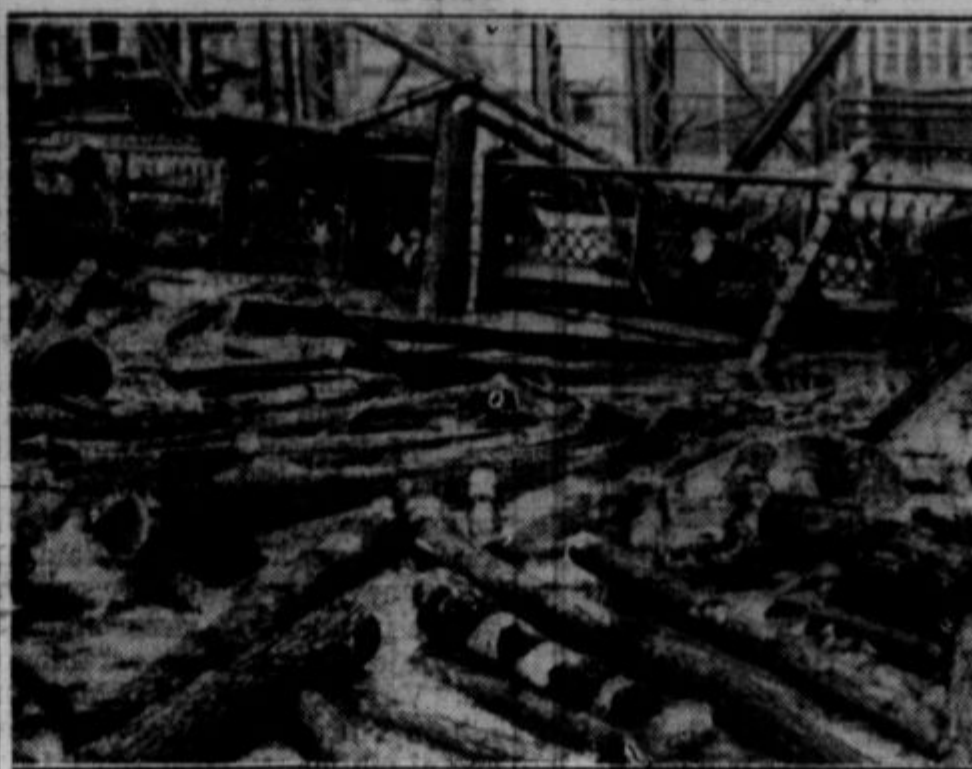
Ta-ta-ta-ta... Bum-bum...

Ples se začneja. Na robu naselbine se dvigajo nad drevje visoki vrtnici dima. Živina tuli.

Ali je noč že minila? Ali ni bilo pravkar še temno, ali niso desetstisoč sladko spali, ali ni reka nenehoma bučala? Ali niso ležali ljudje ob vznožju nevidnega črnega pogorja?

(Dalje prihodnjic.)

VELIKO LESA "ZASTONJ"

Manchester, New Hampshire po povodnji. Voda je vzela v skladiščih veliko lesa in ko je vpadla, ga je pustila na cestah in dvoriščih.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Dne 26. aprila se je vršila na Blaine, O., konferenca zastopnikov društev SNPJ, ki so združena v tukajšnji federaciji. Udeležba je bila obilna. Ker je federacija potrošila večino blagajne za assessment članov, ki so bili prizadevi v zadnji povodnji, zato ne more poslati delegata na prihodnji zbor JSZ, pač pa pooblastila podpisane za svojega zastopnika na zboru.

Po seji so govorili kandidati, ki so se potegovali v primarnih volitvah za nominacije v razne urade na listi kapitalističnih strank. Piya je bilo dosti, a vsi ti kandidati niso govorili v prid drugega kakor sebe. Interesi delavcev so jim postranskega pomena. Z obljubami so rado-darni, kar je običaj med njimi. Ker zastopnikov druš. št. 13 SNPJ ni za tako pivo, so odšli z zavestjo, da bodo delali naprej za boljše bodočnost delavskega ljudstva in širili delavsko zavest; kajti dokler je ne bo, bo politikom lahko kupovati glasove s piščjo.

Na seji federacije niso govorili, ker bi bilo to proti načelom, ki jih zastopa jednota.

Doma sem premišljeval o tem in si mislil: Ni čudno, ako imamo take razmere. Pa bodo še vse slabše, dokler delavstvo ne izpregleda in spozna vzroke, radi katerih je v krizi, v brezposelnosti in pomanjkanju. Sprejemale pa ne bo, dokler bo pustilo, da ga politiki kapitalističnih strank varajo in da ga drže na svoji strani s pomočjo par kozarcev alkohola.

Ko to pišem, se je v tej soseščini razširil legar. Do 28. aprila je zahteval dve žrtvi. Podlegel mu je 17 letni fant in 53 letni mož, oče petih že skoraj doraščajočih otrok. Vsi, ki so bili zboleli doslej, so Američani in moji sosede. Zbolelo je 19 ljudi. Ugotavljajo, da je vzrok tej epidemiji voda iz nekega tukajšnjega vodnjaka.

Zadnja povodnja je namreč pokvarila tudi mestni vodovod in tako smo dobivali pitno vodo iz vodnjakov. Jaz imam svoj vodnjak in tudi nekateri drugi so jo dobivali iz njega. Ko se

je legar razširil, sem bil zelo v skrbeh toda dozdaj mi znan še noben slučaj te bolezni med ljudmi, ki so se ga posluževali. In upam, da ga tudi ne bo.

Lastnik dotičnega vodnjaka seveda ni vedel, da so v njemu bacili, ki povzročajo legar. In če bi ljudem vode ne pustil jemati, bi mu zamerili, zdaj pa se nekateri nad njim jeze, kakor da je on kriv nesreče.

Joseph Snoy.

Prireditve federacije društev SNPJ dne 30. maja v West Newtonu

Herminie, Pa. — Federacija društev SNPJ za okraj Westmoreland priredi na Spominski dan v soboto 30. maja v naselbini West Newton veliko slavnost z obširnimi sporedi.

Veliko naših pionirjev, ki so gradili SNPJ v Pennsylvaniji in drugje je že mrtvih. Spominjali se jih bomo na tej priložnosti, kajti zastupili so nam organizacijo, katere je nam vsem v korist.

Glavni govornik bo Frank Zaitz, predsednik gl. nadzorne odbora SNPJ in urednik Proletarca. Njemu so boji in delo naših pokojnih boriteljev znani in znano mu je delo, ki ga vršimo v SNPJ in med našim ljudstvom sploh. Temeljito pozna zasluge pokojnega Jožeta Zavertnika, ki je delal toliko za SNPJ in v delavskem gibanju, da je predčasno omagal in umrl. Spominski dan pa za nas ni samo dan posebnega spoštovanja do naših pokojnikov, ampak tudi dan dela za bodočnost.

Na vprašanje, kakšen naj bo predmet govora, je konferenca 26. aprila v West Newtonu zaključila, da se naj govor tiče med drugim vprašanja, "ali je delavska in svobodnomiselna šola potrebna v SNPJ?" Ker je precej članov, ki žele o tem predmetu več informacij, je bil storjen omenjeni sklep.

Vprizorjena bo burka "Ve-dež" v enem dejanju, v kateri nastopi pet oseb — vsi člani društva št. 725 SNPJ v Latrobe. Imenoma bodo navedeni v oglašju v Prosveti. Dalje sodeluje v sporedu pevski zbor Sa-

EUGENE V. DEBS.

DELAVCI, ZDRUŽITE SE!

Najvažnejša stvar za delavca je priznanje razrednega boja. Vsak kapitalist, vsak kapitalistični list, vsak kapitalistični advokat in zagovornik sedanjega sistema vztraja, da v tej deželi ni nobenih razredov in nobenega razrednega boja. — Kaj je razredna zavest? Enostavno spoznanje dejstva od strani delavca, da so njegovi interesi identični z interesi vseh delavcev. Razredna zavest kaže potrebo aktivnosti delavskega razreda, bodisi na gospodarskem ali na političnem polju.

Kaj drži delavski razred v odvisnosti? Kje leže vzroki in kdo je odgovoren za njegovo izkoriščanje in za vse zlo, ki je s tem v zvezi? Samo ena stvar je, in to je ime IGNORANCA.

Delavski razred se še ni učil, kako se je treba združevati in delati skupno. Relativno je v tej deželi le malo kapitalistov, med tem ko je delav-

cev nad 30 milijonov. Toda na en ali drug način je ta peščica kapitalistov in njihovih zagovornikov znala delavce vedno razdvajati, in tako dolgo, dokler bo delavstvo razdvojeno, bo ostalo vedno brezmočno.

Samo kadar se bo delavstvo enkrat izučilo — in uči se z bridkimi izkušnjami vsak dan in se bo še učilo združanja, in da bo tudi kot tako nastopalo zlasti na dan volitev, tedaj šele sme pričakovati dneva, ko mu zasije boljša bodočnost.

Delavski razred je vespovsod v velikanski večini, v mestih, v okrajih, v državi — in v zvezi temu se noče združiti. Delavci se družijo pod gotovimi pogoji v uniji in se za nekatere omejene reči bojujejo, to je res; toda to delavstvo se mora šele učiti, če hoče doseči kaj večjega in trajnega. Čas prihaja, ko se bo moralo delavstvo oprijeti ene velike — splošne delavske organizacije. Zdržite se, delavci!

"TRIUMF" IL DUCEJA JE PLAČALO LJUDSTVO V KRVI IN V GOTOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Ljube, ki jih stori vsaka dežela, včlanjena v liri, in četudi so bile vse druge dežele dolžne, da kršilko skupno kaznujejo, in rešijo Etiopijo pred njenimi grabežljivimi rokami, so pocepale v blato in pustile Mussolinija mimo.

Kolektivna akcija lige proti Italiji je bila nezadostna, neiskrena in vrh tega polna vrzeli. Nesposobnost kapitalističnih vlad za resnično, vzajemno delo v korist miru je v tem slučaju spet znova dokazana v vsej svoji nagoti.

In kaj sedaj? Zmaga Italije ni zmaga za italijansko ljudstvo, kakor ni bila zmaga zavezniških dežel v svetovni vojni zmaga za ljudstva v zavezniških deželah. Etiopija je poražena, toda italijansko ljudstvo je to zmago drago plačalo, hujske pa šele pride. Nobena še tako spretna propaganda Mussolinijevih pobočnikov ne bo v stanju pokriti izgub, ki v zvezi z njegovo vojno v Afriki se pridejo nad Italijo. Kljub temu, il duce je za enkrat zmagal in se lahko roga vsemu svetu. Človeštvo edino je na izgubi, ker koncem konca le ono plača vse take račune, bodisi v krvi, v denarju, blagu, in s pomanjkanjem ter trpljenjem.

Tako se svet znova in znova povrača na točko resnice, da je blagostanje in vzajemnost vseh dežel mogoče le v socialistično urejeni družbi.

vica iz West Newtona, ki se za to halogo pod vodstvom pevo-vodkinje iz Pittsburgha pridno pripravila. Poleg tega pa bo-mo v sporedu čuli tukajšnjim Slovincem dobro znano godbo iz Libraryja.

Po končanem sporedu se prič-ne ples in prosta zabava. Vsem udeležencem bo dobro postreženo.

Rojaki delavci, pridite vsi na to slavnost. Pustimo skrb in druge težave ter morebitne razpr-tije doma in se snidimo v West Newtonu dne 30. maja kot ena sama velika bratska in sestrskadružba! — Anton Zornik.

O koloni za ženske

Pittsburg, Kans. Pod naslo-vom "Samo za ženske" piše Mary Jugg na angleški strani notice, ki so interesantne in po-učne ne samo za čitatelje, ampak tudi čitatelje (za žen-ske in moške). Mary nam pred-stavlja ženske, ki se udeležu-jejo v javnem življenju po sve-tu in komentira razne njihove sugestije. Njene članke preči-tam po dvakrat, po trikrat, da popolnoma zapopadem njih pomen. V mojem znanju angleščine sem pač samoukinja, kajti nam ni bila dana prilika, da bi posekali večerne šole, ker jih v teh krajih sploh imeli ni-mo.

Od svojih mladih let, ko sem zapustila bomo domačo hišico in si morala služiti vsakdanji kruhek, se zavedam: da sta na svetu dva razreda: bogati, ki živi od dela drugih, in revni, ki ga izkoriščata bogataški.

Versko vzgojo, ki nas je učila spoštovati gospodarje, ne-glede kako izkoriščajo, sem o-pustila še kot mladenka, isto-tako vse verske in druge vraže, ki smo se jih navzeli že v zgod-nji otroški dobi. V socialistič-nem gibanju se udeležujem petnajst let, ker smatram, da le z uresničenjem socialistič-ne programa bo mogoče od-praviti nesigurnost, brezprav-je in bedo.

Da se povrnem k predmetu v prvem stavku. Mary Jugg je pisala tudi našemu klubu in vprašuje, kako se udeležuje-mo članice in ob enem nam su-gestira, da naj dopisujemo, bo-disi v slovenskem ali angle-skem jeziku.

Kaj da počnemo? Sodružica Mary, z aktivnostmi se ženske v Kansasu ne moremo hvaliti. Prišle smo v kempe in si našle

v njih domove, v katerih oprav-ljamo gospodinjstva dela. Med njimi se je ukoreninil nazor, da tako kakor je, je bilo od-pamtiške in ostane je vse če-sa. V teh krajih, iz katerih je nekdanje življenje s premo-govniki vred skoro docela iz-ginilo, morda tudi ni kaj bolj-sega pričakovati.

Odgovornost za to brezbriz-že med ženskami za razne ak-tivnosti v klubu in društvih imajo kajpada tudi moški, kaj-ti od njih je bilo odvisno, da bi svoje žene navajali v udeležo-vanje na polju agitacije in raz-nih delavskih aktivnosti v splošnem.

Ker ni še prepozno, udele-žujmo se sej in potrudimo se, da bo mesto, ki pripada v na-šem gibanju ženskam, izpopol-njeno z delovnimi članicami vsemu delavstvu v korist. Ma-ry Juggovi pa kličem, da naj nadaljuje s svojimi poučnimi in vzpodbudnimi spisi.

Anna Bratkovich.

Združenje delavskih sil v Wisconsinu za poli-tično akcijo

Milwaukee, Wis. — Delav-ski sloji v Milwaukeeju in drug-od v Wisconsinu, so se zedi-nili za skupno volilno akcijo in so v ta namen ustanovili far-marsko-delavsko progresivno federacijo. V nji so člani unij, socialisti in progresivci.

Prvič so skupno imenovali in indorsirali kandidate pri zad-njih občinskih volitvah. Ljud-stvo v vsej deželi je postalo po-zorno in z zanimanjem prič-a-kovalo, kakšen bo izid tega združenja. A tudi reakcionar-ne sile so bile budne in posegle v volilni boj s tako silo kot že mnogo let ne. Denarja in pi-ja-če je bilo v izobilju. Ampak tu-di to ne bi reakcionarjem nič pomagalo, ako bi bila omenje-na združitve socialističnih in progresivnih sil res združitve. Toda veliko članov v obeh ta-borih je bilo proti nji, namreč desničarski progresivci in ley-carski socialisti. Tako je bila le lista kandidatov enotna, delav-ci pa se bolj razdruženi in zbe-gani kot prej; to velja posebno za tiste delavce, ki s svojimi simpatijami niso direktno ne-tu ne tam, na volilni dan pa zhasujejo kjer je več vpitja.

Poskus enotne socialistične-progresivne liste se torej pri-zadnjih volitvah ni obnesel. Kadar pa bo združenje resni-čno in ustvarjeno navdušenje zanj, bo zmaga gotova.

Anton Yersin.

Polna mošnja zlata ne pome-ni polne glave pameti.

DR. F. PAULICH

ZOOZDRAVNIK

Ordinira vsak dan raze narede od 9. jutraj do 9. zvečer.

V nedeljo po dogovoru.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475
POGRE

OLJNA POPLAVA V TEXASU

V Beaumontu v Texasu je eksplodiral velik petro- milje naokrog. Bruhačji vrelc je viden na desni strani lejski vrelc, ki je nato povzročil poplavo olja četr- te slike.

PRIPRAVE ZA KONVENCIJO SSPZ

Milwaukee, Wis. — Dne 18. maja se prične v Milwaukeeju deveta redna konvencija Slovenske svobodomske pod- porne zveze. Vršila se bo v South Side Turn dvorani. Ude- leži se je okrog 70 delegatov in glavnih odbornikov.

Društvo Balkan št. 24 SSPZ, ki šteje nad sto članov, je pri- dno na delu za gostoljubni sprejem delegacije. V sredo 20. maja bo priredilo banket v počast članov konvencije. Na- stopilo bo več prominentnih govornikov. V soboto 23. maja pa priredi slavnostno veselico. V sporedu je igra, nastopi pev- skih zborov itd.

Društvo št. 24 kliče delega- tom: Dobrodošli med nami! Potrudili se bomo, da se boste počutili med nami kakor doma. Poskrbeli bomo stanovanja in domačo kuhinjo.

Vi pa, kot zastopniki ene iz- med večjih slovenskih organi- zacij, imajte pred očmi njen dobrobit in dobrobit slovenske- ga ljudstva v obče.

Izmed važnih problemov, o katerih bo delegacija razprav- ljala in sklepala, je vprašanje združitve. Naše društvo je za združenje z Jugoslovansko ka-

toliško jednoto, v Detroitu pa s SNPJ.

Jaz kot član druš. št. 24 za- kovarjam združitve z JSKJ iz razloga, ker so člani SSPZ ve- činoma že tudi člani SNPJ in bi z združitvijo le povišali razre- de v nji. Po mnenju je nam JSKJ blizu, kajti črka "K" v nji nič ne pomeni in bi se jo la- hko nadomestilo s črko "S", "N" ali s kako drugo.

V imenu društva Balkan št. 24 SSPZ vam k sklepu dopi- sa vse občinstvo v našem kraju na banket 20. maja in na ve- selico 23. maja.

Anton Yersin.

Sprememba datuma seje

La Salle, Ill. — Obveščam člane kluba št. 4, da se gotovo udeležijo prihodnje redne seje, katera se vrši v Domu v sredo 13. maja ob 7.30 zvečer. Vršila se bo torej teden prej kot običajno. Prosim, da to spremem- bo datuma upoštevate in pri- dete vsi na sejo. Dnevni red bo zelo važen, zato je potrebno, da ste prisotni, namesto da bi nad sklepi pozneje izrekli ne- zadovoljstvo.

Frank Karun, tajnik.

Prvomajska proslava kluba št. 1 JSZ zelo dobro uspela

Chicago, Ill. — Po več letih je klub št. 1 spet priredil prvo- majsko slavo, ki se je vršila dne 1. maja v dvorani SNPJ. Skozi nekaj prejšnjih let je svoje priredbe opustil, ker je sodeloval na skupnih večernih prireditvah soc. stranke.

Klubove prvomajske slavno- sti se je udeležilo do 200 ljudi. Pretežni del sporeda je pre- daval klubov odsek Red Fal- con. Njegova prva točka je bi- la "Falcon Dolls from Every- where". Dekliški zbor tega od- seka je zapel Straussovo "Blue Danube" pod vodstvom Mary Juggove zelo dobro. Petje je spremljala na glasovirju Fran- ces Omerza. Vse priznanje te- mu zboru, ki nas je razveselil s to kompozicijo. Izborna je bila predvajana recitacija "The First of May". Red Falcon so se z njo imenitno postavili.

Na harmoniko sta igrali v duetu Elsie Kerk in Josephine Pluth dve boljši skladbi. Od tako mladih deklic človek ne bi pričakoval, da svoj instru- ment že tako dobro obvladate. V solospetu Siromacek je na- stopil mali Bobby Kerk, ki je tudi pokazal talent za igralca. Mary Jugg je predvajala daljše Molekovo delo "Cez re- ko". V uvodu je pojasnila, da je ta dramska skica času pri- merena, ker se v delavskem gi- banju spet vrše živahne pole- mke, kako priti čez reko — iz kapitalizma v socializem. V predstavljanju karakterjev in deklamiranju je nalogo dobro izvršila.

Govorniki so bili Joško Oven, ki je ob enem oznanjal spored, Frank Zaitz in John Rak. Sled- nji je govoril angleško.

V zaključni točki je zapela "Sava" pod vodstvom Jakoba Muha dve pesmi: Bloberjev "Delavski pozdrav" in I. pl. Zajčev "Slava delavstvu". Ves spored je napravil na avdijen- co močen vtis in nikomur ni bilo žal, da se je udeležil tega slavlja.

Direktorica odseka Red Fal- con je Mary Jugg, s katero so- delujejo pri raznih delih v od- seku Ernestine Jugg, Tillie Po- lenik, Louise Karun in že prej omenjena pianistka Frances Omerza.

Po končanem sporedu se je razvila prijetna plesna in do- mača zabava. — X.

Angleško delavstvo ho- če socializem in mir

Herbert M. Morrison, pred- sednik londonskega mestnega sveta in eden glavnih vodij an- gleških laboritorov, je na svoji nedavni govorniški turi po Zed. državah dejal, da je te- meljni smoter angleške delav- ske stranke socializem in mir. Le to dvojje je kaj vredno za človeštvo, je poudarjal.

Parada vojnih letal

Letošnjega prvega maja je nad Mosko paradiralo v ma- sni formaciji 900 vojnih letal.

KLUBOM JSZ IN DRUŠTVOM PROSVETNE MATICE

Spodaj v tej številki je objavljen seznam članov prihod- njega ali XI. rednega zbora JSZ in Prosvetne matice, ki se bo vršil 3., 4. in 5. julija v Chicagu, v dvorani SNPJ.

Iz dosedanjih sporočil je soditi, da bo udeležba zelo do- bra. Veliko klubov, podpornih društev, konferenc in kulturnih organizacij ni še prijavilo delegatov.

Klubi JSZ, ki delegatov še niso izvolili, naj to gotovo store do 15. maja. Zbor bo zelo važen in je potrebno, da so na nje- mu zastopani vsi klubi s svojimi delegati.

Tisti klubi JSZ, ki nimajo dovolj v blagajni, da bi plačali dnevnice delegatom (vozne stroške jim plača Zveza iz kon- venčnega sklada), naj v ta namen prirede domačo zabavo ali kaj podobnega in s prebitkom pomagajo delegatu kriti stroške.

Dnevnice, ki jih prejema člani naših zborov, itak niso velike in mnogi ne dobe nikakih. Zborov se udeležujejo, ker verujejo v stvar, ki jo organizacija zastopa.

Važno je tudi, da pride na zbor čimveč delegatov podpor- nih in kulturnih društev ter drugih organizacij, ki so v Pro- svetni matici.

Spored zbora je v tej številki. Članstvu in delegatom pripo- ročam, da razpravlja o njemu na sejah in v Proletarcu.

Chas. Pogorelec, tajnik JSZ in Prosvetne matice.

SEZNAM ČLANOV XI. REDNEGA ZBORA JSZ

Klubi JSZ

- Chicago, Ill. — KRISTINA TURPIN in JUSTIN ZAJC.
- Oglesby, Ill. — ANTON UDOVICH.
- Bridgeport, Ohio. — FRANK MATKO.
- Chicago, Ill. — MICHAEL CHAVICH.
- Imperial, Pa. — BARTOL YERANT, zastopnik.
- Waukegan, Ill. — FRANCES ZAKOVSEK.
- Springfield, Ill. — JOSEPH OVCA.
- Herminie, Pa. — ANTON ZORNIK.
- West Aliquippa, Pa. — BARTOL YERANT.
- Detroit, Mich. — JOHN ZORNIK.
- West Allis, Wis. — FRANK BOZICH.
- Canonsburg, Pa. — MATKO TEKAVC.

Angleški odseki klubov JSZ

- Cleveland, Ohio. — BETTY BOGATAY.
- Detroit, Mich. — ESTOK MENTON.
- West Allis, Wis. — ROSE MUSICH.

Konference JSZ in Prosvetne matice

- zapadna Pennsylvania. — MICHAEL JERALA.

Prosvetna matica

Društva

- SNPJ, Chicago, Ill. — JOHN JURECIC.
- SNPJ, Chicago, Ill. — MINKA ALESH.
- SNPJ, Detroit, Mich. — PETER BENEDICT.
- SNPJ, Strabane, Pa. — MARKO TEKAVC.
- SNPJ, Akron, O. — CHAS. POGORELEC, zastopnik.

Federacije SNPJ, včlanjene v Prosvetno matico

- Zapadna Pennsylvania. — BARTOL YERANT, W. Aliquippa.
- Severna Minnesota. — JOHN KOBI, Duluth.
- Vzhodni Ohio in West Virginia. — JOSEPH SNOY, Bridgeport.

Kulturne organizacije

- Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O. — BETTY BOGATAY.

Referenti

Poleg delegatov so člani zbora referenti, katerih predmeti so navedeni v objavah sporeda XI. rednega zbora. Ti poroče- valci so:

- JOHN TERCELJ, Strabane, Pa.
- JOSEPH SNOY, Bridgeport, Ohio.
- ANTON SULAR, Arma, Kansas.
- LOUISE BRATANIC-JURCZYK, Milwaukee, Wis.
- OSCAR GODINA, Chicago, Ill.
- DONALD J. LOTRICH, Chicago, Ill.
- MARY JUGG, Chicago, Ill.
- BOZO STOJANOVICH, Chicago, Ill.

Drugi člani zbora

Dalje so člani zbora odborniki eksekutive JSZ in vseh dru- gih njenih odsekov, kot:

Eksekutiva

-Frank Alesh	Peter Kokotovich
Filip Godina	Joseph Oven
George Maslach	Fred A. Vider

Frank Zaitz

Nadzorni odsek JSZ

Michael Chavich	Anton Garden	Frank Udovich

Odsek Prosvetne matice

Peter Bernik	John Rak
Ivan Molek	Chas. Pogorelec, tajnik.

To je seznam članov prihodnjega rednega zbora JSZ in Prosvetne matice. Katera so bila sporočena do 1. maja.

CHAS. POGORELEC, tajnik.

ZMAGA LJUDSKE FRONTE NA FRAN- COSKEM IN ŠPANSKEM

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Poljskem, v Rumuniji, na Ogr- lavstvu praznovalo ta svoj de- lavski praznik bolj izrazito kot kdaj prej od postanka fašizma v Nemčiji in svetovne gospo- darske krize. Več kot 250 mili- jonov ljudi je praznovalo Prvi maj — simbol mednarodnega sodelovanja in delavske soli- darnosti. V Nemčiji skuša Hit- ler že par let zadušiti prvemu- maju mednarodni pomen s proglasitvijo tega dne za dr- žavni praznik nacijskega "tre- tjega rajha". V Avstriji, na

Poljskem, v Rumuniji, na Ogr- lavstvu praznovalo ta svoj de- lavski praznik bolj izrazito kot kdaj prej od postanka fašizma v Nemčiji in svetovne gospo- darske krize. Več kot 250 mili- jonov ljudi je praznovalo Prvi maj — simbol mednarodnega sodelovanja in delavske soli- darnosti. V Nemčiji skuša Hit- ler že par let zadušiti prvemu- maju mednarodni pomen s proglasitvijo tega dne za dr- žavni praznik nacijskega "tre- tjega rajha". V Avstriji, na

Večerinka kluba št. 114 in njegovega mladinskega odseka. — Naše predstave

Detroit, Mich. — Klub št. 114 in njegov mladinski odsek priredita večerni ples v sobo- to 9. maja ob 7. zvečer na 116 Six Mile Rd. v prostorih pev- skega zbora Slavulja. Mladinski odsek ni imel nobene priredit- ve skozi vso sezono, zato je po- trebno, da sodelujemo z njim pri tej večerinki. Ako v blagaj- ni ni denarja, je samopesebi u- mevno, da se je treba truditi za dobavo gmotnih sredstev. Med nami so prireditve v take namene še najboljši način. Za- to pa, vsi člani in drugi rojaki, pridite prhodno soboto v dvo- rano Slavulja.

Koncertna prireditev pevske- ga zbora Svoboda dne 12. aprila, na kateri je bila vzprijorje- na opereta "Pri Figabirtu", je dobro izpadla. Udeležba je bi- la velika, kar dokazuje to, da je bila dvorana SDD polna do zadnjega kotička. To znači, da ima naš delavski zbor še zme- rom simpatije in podporo de- troitskega naselbine. Uspeh pri- reditve je bil vseskozi dober, bo- dis v "moralnem kot v gmo- nem oziru. Stroški so bili kaj- pada visoki — s tako priredit- vijo jih ima vsak zbor. Dohod- ki so bili \$449.20 in izdatki \$335.77. Prebitka je torej \$113.43. Ako upoštevamo, da je treba plačati še prostor za vaje in učenje, pač ne ostane dosti, včas tudi nič. Trud, ki ga vložijo pevci in pevke, ni vsled tega niti zdaleč poplačan.

Drugo leto praznuje Svobo- da dvajsetletnico svojega ob- stanka. Zato se v prihodnji se- zoni pričakuje spet nekaj lepe- ga na našem odru. Tisti, ki še niste v zboru Svoboda, in oni, ki so jo začasnó zapustili, so vabljeni, da stopijo v njen krog in pomagajo, da bo jubilej 20- letnice petja in dramatike pod njenim okriljem praznovan s čim sijajnejšo prireditvijo.

V petek 8. maja ob 7.30 zve- čer bo seja zbora "Svoboda" v prostorih Slavulja. Na dnev- nem redu so tudi volitve za de- legata na prihodnji redni zbor JSZ, ki se vrši 3.-5. julija v Chicagu. Potrebno je, da se je udeležite vsi.

Dramska prireditev klubov št. 114-115 JSZ v nedeljo 26. aprila je tudi dobro izpadla. Vzprizorjena je bila socialna muzikalna drama Kamnolom. Udeležba je bila povoljna, a ne tolikšna, kot bi tak prireditev zaslužila. Niti nekaterih naših sodrugov ni bilo!

Drugi vzrok je, da sta bili ti dve prireditvi preblizu druga drugi — razlike v času je bilo komaj dva tedna, torej prema- lo, da bi mogli za slednjo pod- vzeti uspešno agitacijo.

Igra je bila po moji sodbi dobro predvajana. Glavne vlo- ge so bile v večjih rokah. Aug- ust Plab v vlogi Alfreda in Mrs. Urban v vlogi Lize sta igrala izvrstno, lahko rečem, briljantno. Gorup in Stular sta svojo nalogo izvršila vzorno, kakor vselej. Tudi ostali igral- ci in igralke so bili na mestu.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI

PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva.
Deset članov(ice) je treba za
novo društvo. Naslov za list i-
za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Upoštevajoč, da so imeli le ma- lo pevskih vaj, je bila ta igra vzprizorjena boljše kot še mar- sikafera, kar smo jih videli.

S to predstavo se je naša dramska sezona za kakke štiri mesece zaključila. V jesen — upam, da bomo šli na delo s podvojenimi močmi.

Janko Zornik, tajnik.

Razno iz Clevelanda

Seje kluba št. 49 JSZ pona- vadi niso tako obiskane kot bi morale biti. Eden izmed vzro- kov zato je, da jih izmed aktiv- nih članov dela pet ponoci, pa se še ne morejo udeleževati.

Dne 21. aprila je bil pri nas na obisku Anton Zornik iz Herminie, Pa. V nedeljo 19. aprila smo se srečali v SND na St. Clair ave. pri društvu Com- rades SNPJ. Zvečer pa sta so- druga Zornik in Zorko reševa- la probleme "militantov" in "stare garde". Jaz sem pa po- slušal, ker se še vedno lahko kaj naučim... in učim se. Vem, da je bila enkrat samo socialistična delavska stranka. Tudi v nji sta bili dve glavni struji in tudi ona je imela frak- cijo, ki je propagirala preobrat po bližnjicah s kakršnikoli sredstvom. Tudi oni so imeli deklaracijo, manjkalo pa je članov bojnikov.

In potem levo krilo l. 1919, ki je dovedlo do razkola in po- stanka komunistične stranke. Zdaj pa isti ljudje kličejo v združenje in propagirajo usta- novitev delavske stranke. In če je ustanove, bodo isti ljudje spet povzročili frakcije in nove razkole.

Kar podpisane boli je to proketo vrtnanje od znotraj in pa, da se dobe zavedni delavci, ki ne morejo zapopasti, kam vodijo vse te nove linije.

V nedeljo 24. maja, ko se bo vršila v mestnem avditoriju konvencija soc. stranke, prire- dita klub št. 49 JSZ in klub 32. warde skupni shod v Sloven- skem delavskem domu na Wa- terloo Rd. Prične se ob 3. pop. Večina je bila, da se povabi za govornika milwaukeekega žu- pana Hoana in povabljen bo Frank Zaitz, urednik Proleta- rca, ako bo v času konvencije v našem mestu. Istotako Charles Pogorelec. Po shodu bo plesna zabava.

Rojaki delavci v Collin- woodu in sosesčini, pridite v nedeljo 24. maja na shod in za- bavo. Delavskemu gibanju ste potrebni vsi in čimveč moralne in gmotne podpore mu boste dali, toliko sigurnejše in hitrej- še bomo napredovali.

Frank Barbič.

Knjige!

Kadar naročate knjige, po- služite se Proletarceve knji- garnje.

ZELIŠČE PRINESE ZDRAVJE

Golden Arrow Herb Tea System

Regulator

Ta čaj vsebuje 15 različnih zelišč za želodec, jetra, obliži in drev- očistite zaostanke in strupe, ki povzročajo oslabelost, utrujenost, nervozno stanje in bolečine revmatizma, bris- bol in druge bolečine života. Teh 15 zelišč deluje skupno, da vas osvobodijo nove življenje. Naravna pot je naj- boljša pot.

Poselna poudarila

Za določen čas in eno naročilo vsake- mu odjemalcu.

2-Enodolarna zvonja čaja

1-4. oz. steklenico Pine Needle Bath Oil

1-komand Pine Oil mila

Vse za \$1.00, poštnina plačana.

(Zlito tega olja v vašo kopalko, odprte vse kožne staze, bledi srce, oja- ča cirkulacijo.)

GOLDEN ARROW HERB CO.

150 N. State St., Chicago, Ill.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND

SURGEON

OFFICE HOURS:

At 3724 W. 26th Street

1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.

4:30—6:00 p.m. Daily

Tel. Canal 1100

Wednesday and Sunday by

appointments only

Residence Tel. Crawford 8440

If no answer — Call

Austin 5700

ZA LICNE TISKOVINE

VSEH VRSTJO ZMERNIH CENAH

SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

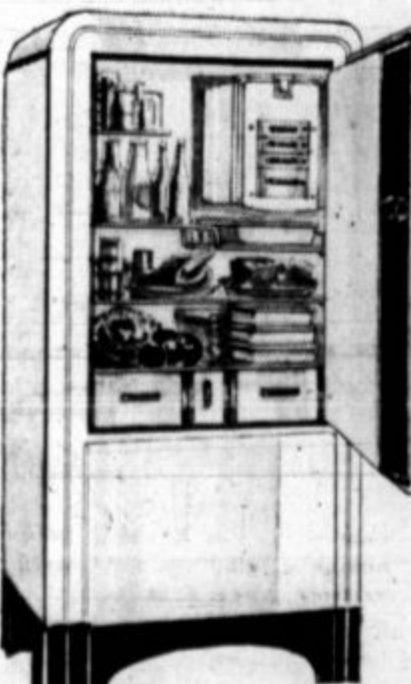
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

SLUŠAJTE!

in izbrali si boste

TIHOOBRTNI
ELECTROLUX

plinski refrigerator

TU SO RAZLOGI

Tihotni obrat Elek- troluxa je sam na sebi dokaz velike razlike — operira brezšumno, ker je brez premikajoče mašinerije. Niti enega premikajočega se dela ni v njemu.

EDINO Z ELEKTRO- LUXOM SO VAM NU- DENE TE PREDNOSTI

- Ničesar premikajočega, kar bi se izrabilo.
- Ne povzroča šuma.
- Trajna vzornost operira- nja.
- Le majhna cena za upo- rabo pogonske sile.
- Popolna varnost živil v shrambi.
- Prihranitev, ki se vam izplača.

Oglejte si ta izborni model 1936 v down- townu in v sosesčinih trgovinah Peoples Gas izložbah.

MODERN COOKERY. CONSTANT HOT WATER. SILENT REFRIGERATION. GAS HEATING.

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

PHONE MARIAN 8000

Nasilstva proti stavkarjem in intrige za razbijanje unij

Poseben pododsek zveznega senata preiskuje je dlje časa nasilnosti v industrialnih sporih in krajo civilnih

Francis J. Gorman

svobodščin. Pri zaslišanjih je prišlo na dan, da so provokatorji v službi tekstilnih kompanij imeli načrt za umoritev Francis J. Gorman, ki je vodil tedaj stavko tekstilnega delavstva, toda se jim ni posreželo. Gorman je podpredsednik unije tekstilnih delavcev in vnet agitator za ustanovitev delavske stranke.

Čitatelj, ki narobe razume kar bere

Johnstown, Pa. — Bral sem danes v Proletarcu, kako se je živelo pod Franc Jožefom in tudi pod Karlom. Nikoli si nisem mislil, da bi bil Proletarec zmožen tako pisati. Jaz pa tako pečem, da danes ni ne Franc Jožefa in tudi Karla ne, ampak osemletno otroče (v Beogradu). Vsem takim Jugoslovanom svetujem, da poberejo šila in kopita in gredo v Jugoslavijo, kjer se cedi med in mliko. Svobode pa se izjiva toliko kakor vode po niagarskem slapu. Saj sta Kristana za svobodo pri beogradske krivih dosti naredila. Naše ljudi pobijajo in tepejo kakor živino. Narod hodi raztrgan in lačen. Pet dni se mora delati za eno srajco. O blažena Jugoslavija! Jaz to lahko dokazem, imam pismo iz starega kraja. Avstriji, tudi niso prodajali Trsta in bežali iz Reke, kakor so storili naški Jugoslavlanci. Čemu potem toliko zavijanja? Zakaj ne pometete najprej pred svojim pragom, da bi ljudstvo kaj imelo od tega, tako pa imajo koristi samo beogradske krivice. Dokaz zato imam črno na belem.

Vzrok, da socializem ne more nikamor naprej pa je, ker se morajo delavci boriti proti Jugoslaviji in oslarskim nazadnjakom. — L. B.

(Op. u. — Običaj je, da se dopisov brez podpisa in naslova ne priobčuje. V tem slučaju smo storili izjemo, v dokaz, da anonimni dopisnik ne razume kar čita v Proletarcu. Ta list vendar ni glasilo "jugoslavske vlade" in vrh tega je v Jugoslaviji že šest let prepovedan! Druga velika napaka anonimnega pisca je, ker je zamolčal naslov. Dokazi bi morda koga zanimali, pa ne vé, komu pisati ponje.)

Proletarec je list, ki je vreden da ga čitate.

"Proletarcu"

boste storili veliko uslugo, če mu akozi to krizo pomagat s tem, da naročnino če le mogoče točno obnavljate in da mu pridobite novih naročnikov.

Tudi prispevki v tiskovni fond so mu zdaj neobhodno potrebni

LABOR SPRING FESTIVAL

Pod gornjo označbo priredi socialistična stranka v Chicagu v nedeljo popoldne dne 10. maja velik koncert, na katerem bodo predvajane tudi razne varietetne točke. Poleg drugih pevskega zborov nastopi na tem koncertu soc. pevski zbor Sava. Po sporedu bo domača zabava. Vstopnice so v predprodaji po 40c in se dobe v uradu Proletarca ter pri članih in članicah kluba.

Ta koncert se bo vršil v Peoples auditoriju, 2457 W. Chicago Ave. Naše občinstvo vabimo, da pride na ta prireditve v čimvečjem številu. — Deležni boste popoldne dobrega sporeda, potem pa prijetne zabave.

P. O.

Smrt v Binghamu

Binham Canyon, Utah. — Tu je umrla Mary Čačić, vdova, stara 49 let in rojena v Gospiću na Hrvatskem. Ugonobila jo je pljučnica. Pogreb se je vršil na Bingham pokopališču pod vodstvom slovenskega pogrebniaka John Stamfela. Pokojnica je živela tu 30 let. Tu zapuščala osem otrok in sestro, v starem kraju pa dva brata. Bila je članica društva HBZ, ki ji je napravilo veličasten sprevod. — Poročevalec.

La Salle, Ill.

Delavske razmere so tu še zmerom "ponavadi". To se pravi, da je kriza še vedno pri nas. V eni izmed tovarn, kjer izdelujejo cement, prično z "slavnim obratom, kakor se čuje zdaj ko to pišem, šele 15. maja.

Na prireditvi društva Mohawks v La Salle dne 26. aprila je bila udeležba obilna. Govornik je bil profesor Maynard C. Krueger, ki je razgalil grozote kakršne nastanejo v prihodnji vojni in poudarjal potrebo delavske akcije, kakršna naj tako katastrofo na vsak način prepreči.

Govoril je dalje o fašistični gonji v Hearstovem časopisu in o dolžnosti zavednih delavcev, da naj oviramo njegovo propagando.

Anton Udovih.

Seja kluba št. 16 na severni strani

Chicago. — Po dolgem času odlašanja je spet sklicana seja kluba št. 16 JSZ, ki ima svoj delokrog na "north side". Zboruje v prostorih srbskega kluba št. 20 JSZ, 2250 Cloyburn Ave. Ta seja bo na prej omenjenem kraju v nedeljo 10. maja ob 10. dopoldne. Udeležiti se je vsi člani in članice. Navzoč bo tudi Chas. Pogorelec, tajnik JSZ.

Ta seja se vrši tudi ako bi tajnik kluba L. Wipotnik zopet razposlal dopisnice, da je ne bo, kar se je že nekajkrat zgodilo. Najprej jo skliče in potem sporoči, da se radi tehničnih zadržkov ne bo vršila. Ker je radi takega postopanja bilo storjenega klubu mnogo "kvara, se mora temu storiti konec, da bo naš klub na severni strani lahko aktiven in napredoval, kakor napredujejo drugi aktivni klubi.

PROSVETNA MATICA

Jugoslovanske socialistične zveze

2301 S. Lawndale Ave.

Chicago, Illinois

ODBOR:

Ivan Molek, Peter Bernik, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik

SEZNAM PODPORNIH DRUŠTEV VČLANJENIH V PROSVETNI MATICI

S. N. P. J.

St. 1. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Wersay, 1504 S. 57th St., Cicero, Ill.

St. 2. La Salle, Ill. — Tajnik Fred Malgai, 25 Central Park, Peru, Ill.

St. 3. Johnstown, Pa. — Tajnik John Orešković, R. 904, Chestnut St.

St. 5. Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.

St. 6. Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.

St. 8. So. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Kosich, 10046 Ewing Ave.

St. 9. Yale, Kans. — Tajnik John Pečar, R. R. 1, Pittsburg.

St. 10. Rock Springs, Wyo. — Tajnik John Omeje, 1313 Clark St.

St. 13. Bridgeport, Ohio. — Tajnik John Kočjanec, RFD 1, Box 49.

St. 14. Waukegan, Ill. — Tajnik John Arfatch, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

St. 16. Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 21. Pueblo, Colo. — Tajnik Frank Pechnik, 1232 Elder Ave.

St. 27. Frontenac, Kans. — Tajnik Frank Krajsel, Box 108.

St. 34. Indianapolis, Ind. — Tajnik Louis Valant, 953 Ketcham Ave.

St. 36. Willock, Pa. — John Dolene, Box 73.

St. 41. Irwin, Pa. — Tajnik Wm. Bohinc, RFD 2, Box 134.

St. 44. Conemaugh, Pa. — Tajnik Frank Podboy, Box 61, Parkhill.

St. 47. Springfield, Ill. — Tajnik Frank Cemazar, 1057 N. 1st St.

St. 49. Girard, O. — Tajnik John Tancek, RFD 1, Avon Park.

St. 53. Cleveland, Ohio. — Tajnik Frank Hagyn, 1271 E. 169th St.

St. 54. Glencoe, O. — Tajnica Albina Kravanja, Box 66.

St. 55. East Palestine, O. — Tajnik Anton Brehli, 477 E. Martin St.

St. 59. De Pue, Ill. — Tajnik John Zuehig, Box 396.

St. 63. Rilliton, Pa. — Tajnik Frank Primozich, Box 65.

St. 64. West Newton, Pa. — Tajnik Joseph Jovan, RFD 2, Box 137.

St. 65. Breezy Hill, Kans. — Tajnik Karol Derjane, R. R. 2, Mulberry.

St. 69. Eveleth, Minn. — Tajnik Louis Lessar, 407 Garfield St.

St. 81. Red Lodge, Mont. — Tajnik John Seppe, Box 606.

St. 82. Johnstown, Pa. — Tajnik Frank Chuchek, 442 Ohio St.

St. 87. Herminie, Pa. — Tajnik Anton Zornik, Box 202.

St. 88. Moon Run, Pa. — Tajnik Rudolf Gorjup, Box 157.

St. 89. Midway, Pa. — Tajnik Frank Lukan, Box 4.

St. 92. Franklin, Kans. — Tajnik Anton Selak, Box 169.

St. 98. La Salle, Ill. — Tajnik Frank Dermach, 426 Union St.

St. 101. Grays Landing, Pa. — Tajnica Johanna Pečjak, Box 42, Greensboro.

St. 102. Chicago, Ill. — Tajnica Minka Aleš, 2124 S. Crawford Ave.

St. 104. West Allis, Wis. — Tajnica Kristina Pugej, 1023 So. 58th St.

St. 106. Imperial, Pa. — Tajnik Jacob Zitzko, Box 725.

St. 110. Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Klun, Box 658.

St. 118. Pittsburgh, Pa. — Tajnik John Ban, 241 57th St.

St. 119. Waukegan, Ill. — Tajnica Antonia Bezek, 1124 Jackson St., No. Chicago, Ill.

St. 121. Detroit, Mich. — Tajnik Leo Junko, 1215 E. Nevada St.

St. 122. West Allis, Wis. — Tajnik Frank Strubelj, 125 Main Ave.

St. 124. Forest City, Pa. — Tajnik Frank Rataic, Box 685.

St. 126. Cleveland, Ohio. — Tajnik John J. Gabrenja, 924 E. 222nd St.

St. 132. Klein, Mont. — Tajnik Peter Jellar, Box 21.

St. 137. Cleveland, O. — Tajnica Antoinette Smech, 1091 Addison Rd.

St. 138. Canonsburg, Pa. — Tajnik John Troha, Bx 166, Strabane, Pa.

St. 142. Cleveland, Ohio. — Tajnik Louis Mrmolja, 780 London Rd.

St. 143. East Helena, Mont. — Tajnik Joseph Mihelich, Box 165.

St. 147. Cleveland, O. — Tajnik Leonard Poljak, 6319 Carl Ave.

St. 168. Conemaugh, Pa. — Tajnik Blas Bzevovšek, Box 74.

St. 192. Milwaukee, Wis. — Tajnica Frances Gradišar, 732 W. Walker Street.

St. 198. Willard, Wis. — Tajnik Mike Krutz, R. 1, Box 121.

St. 204. Luzerne, Pa. — Tajnik Frank Baloh, 858 North St.

St. 206. Gross, Kans. — Tajnik John Sular, R. R. 1, Arcadia.

St. 234. Milwaukee, Wis. — Tajnica Josephine Shiretz, 533 So. 5th St.

St. 244. Kaylor, Pa. — Tajnik Anton Zagar, RFD 2, Box 37, E. Brady.

St. 254. Bon Air, Pa. — Tajnik Joseph Widmar, RD 2, Box 107.

St. 258. Bellaire, O. — Tajnik Proko Bnsrak, 2417 Belmont St.

St. 262. Farrell, Pa. — Tajnik Frank Stambal, 1084 Sherman Avenue, Sharon.

St. 263. Royal, Pa. — Tajnik Martin Spollar, Box 111, Chestnut Ridge.

St. 268. Ely, Minn. — Tajnik Jacob Kunstelj, Box 913.

St. 267. Kemmerer, Wyo. — Tajnik Anton Tratnik, Box 161, Diamondville.

St. 275. Maynard, O. — Tajnik Anton Skaberne, Box 156.

St. 282. Little Falls, N. Y. — Tajnik Joseph Cvetezar, 67 Petrie St.

St. 287. Burgettstown, Pa. — Tajnik Frank Ladrach, 10 Linn Ave.

St. 295. Bridgeville, Pa. — Tajnik John Zigmant, Box 674.

St. 299. Walsenburg, Colo. — Tajnik George Stiglich, 525 Main St.

St. 300. Braddock, Pa. — Tajnik Anton Rozanec, 1446 Grandview Ave.

St. 312. Cleveland, O. — Tajnik John Stancar, 716 E. 159th St.

St. 314. Buhl, Minn. — Tajnik Rudolph Kovach, Box 65.

St. 315. Canton, O. — Tajnica Mary Horwath, 806 23rd St., N. W.

St. 318. Baggaley, Pa. — Tajnik John Resnik, Box 185, Hostetter, Pa.

St. 322. Chisholm, Minn. — Tajnica Mary Smolts, 227 W. Poplar St.

St. 325. Gowanda, N. Y. — Tajnik Matt Bozich, 384 Palmer St.

St. 344. Sheboygan, Wis. — Tajnik Leo Milostnik, 1226 Alabama Ave.

St. 358. Power Point, O. — Tajnik Stephen Chuch, Box 42.

St. 368. Pursglove, W. Va. — Tajnik John Gallon, Bx 116, Osage, W. Va.

St. 419. Harwick, Pa. — Tajnik Martin Prasnkar, Box 116.

St. 425. Triadelphia, W. Va. — Tajnica Mary Kosem, Box 106, Elm Grove.

St. 434. Arma, Kans. — Tajnik Martin Krusich, Box 144.

St. 442. Cleveland, O. — Tajnica Mary Peterlin, 827 E. 93rd St.

St. 449. Cicero, Ill. — Tajnik Frank Margolite, 1801 So. 58th Ave.

St. 450. Euclid, O. — Tajnik Frank Tegelj, 940 E. 239th St.

St. 477. Cleveland, O. — Tajnik Anton Traven, 11202 Revere Ave.

St. 485. Port Washington, Wis. — Tajnik Frank Leskovšek, 751 Chestnut St.

St. 494. Point Marion, Pa. — Tajnik Anton Zupanec, Box 861.

St. 535. Akron, O. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

St. 536. Powhatan Point, O. — Tajnik Anton Vohar, Box 662.

St. 559. Chicago, Ill. — Tajnik Donald Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.

St. 562. Barton, O. — Tajnik Joseph Skoff, Box 209.

St. 564. Detroit, Mich. — Tajnik Raymond Travnik, 17240 Cameron Ave.

St. 565. Waukegan, Ill. — Christina J. Stritar, 914 Adams St.

St. 569. Fontana, Calif. — Tajnik John Pečnik, E. 1, Box 4.

St. 575. Indianapolis, Ind. — Tajnica Mary Stroy, 728 N. Haugh St.

St. 584. Milwaukee, Wis. — Tajnik Lea Schweiger, 527 W. Scott St.

St. 600. Johnstown, Pa. — Tajnica Mary Konehan, R. D. 3, Box 187.

St. 643. Girard, O. — Tajnica Jennie Verliek, 313 E. Prospect St.

St. 683. Hutchinson, Pa. — Tajnik Frank Juvan, Box 68, Herminie, Pa.

St. 712. Johnstown, Pa. — Tajnik John Langerhede, 518 Linden Ave.

St. 725. Latrobe, Pa. — Tajnica Mary Pradel, 1004 Alexandria St.

St. 747. Milwaukee, Wis. — Tajnik Wm. Clarine, 2916 N. 30th St.

Federacija SNPJ, Eveleth, Minn. — Taj. Louis Lessar, 407 Garfield St.

Kansaska Federacija SNPJ, Pittsburg, Kans. — Tajnik Joe Bratko, R. R. 1.

Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

Federacija SNPJ zap. Penna. — Tajnik Jacob Ambrozich, R. 1, McKees Rocks.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

Federacija SNPJ, Westmoreland, Pa. — Tajnik Frank Stern, Box 131, Herminie.

Federacija SNPJ, E. Ohio in zap. W. Va. — Tajnik Louis Pavlinich, RFD 1, Box 52, Bellaire, O.

Federacija SNPJ, E. Penna. — Tajnik Michael Bizjak, 73 Oliver St., Luzerne, Pa.

S. S. P. Z.

St. 10. Moon Run, Pa. — Tajnik Jos. Grile, Box 69.

St. 20. Cleveland, O. — Tajnik Wm. Candon, 1058 E. 72nd St.

St. 24. Milwaukee, Wis. — Tajnik Jernej Vidégar, 925-A W. Walker Street.

St. 26. Cleveland, O. — Tajnik John Bohine, 1246 E. 173rd St.

St. 27. Forest City, Pa. — Tajnik Frank Leben, RFD 2, Box 46.

St. 29. Enumclaw, Wash. — Tajnik Ciril Ermenc, Box 97.

St. 48. Arma, Kans. — Tajnik Math Ulepih, R. 2, Box 41, Mulberry.

St. 63. Sheboygan, Wis. — Tajnik Frank Jamnik, 1411 Martin Ave.

St. 80. Herminie, Pa. — Tajnik Jacob Paternel, Box 312.

St. 126. Pittsburgh, Pa. — Tajnik Martin Gosenca, 5337 Carnegie A.

St. 131. Nokomis, Ill. — Tajnica Danilla Kmet, R. 2.

St. 174. Pursglove, W. Va. — Tajnik Jerry Franchich, Box 107, Cassville.

St. 181. Power Point, O. — Tajnica Mary Bogataj, Box 12.

St. 220. Detroit, Mich. — Tajnik Fr. Režišnik, 8809 Fischer Ave.

St. 235. Strabane, Pa. — Tajnica Evelyn Ambrose, Box 98.

J. P. Z. S.

St. 4. Sheboygan, Wis. — Tajnik Frank Nagode, 1508 Colorado Ct.

St. 19. Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Polichnik, 1238 S. 23rd St.

S. D. Z.

St. 1. Cleveland, O. — Tajnik Anthony C. Skully, 1147 E. 74th St.

St. 2. Cleveland, O. — Tajnica Josephine Petric, 1231 Addison Rd.

St. 3. Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.

St. 27. Cleveland, O. — Tajnik Jos. F. Dunn, 15605 Waterloo Rd.

J. S. K. J.

St. 29. Imperial, Pa. — Tajnik John Virant, Box 312.

St. 53. Little Falls, N. Y. — Tajnik Frank Masle, 39 Danube St.

St. 59. Gowanda, N. Y. — Tajnik Martin Matekovich, 114 Miller St.

St. 108. Youngstown, O. — Tajnik Karl Rogel, 105 Gordon St., Girard, Ohio.

St. 162. Enumclaw, Wash. — Tajnik Frank Mrzljak, P. O.

St. 225. Milwaukee, Wis. — Tajnica Pauline Vogrich, 686 S. 5th St.

SAMOSTOJNA DRUŠTVA

Slovensko podp. društvo, Moon Run, Pa. — Tajnik Michael Jerala, RFD 5, Box 207-A, Crafton.

Sam. porp. druš. "Edinost", La Salle, Ill. — Tajnik Frank Struna, 437 Tonti St.

"Sokol", W. Aliquippa, Pa. — Tajnik Louis Gerzel, 334 Erie Ave.

Spored XI. rednega zbora JSZ

Klubi JSZ, društva Prosvetne matice in člani
vabljeni v razpravo o vseh naših problemih

Sledeči provizorični spored za naš prihodnji redni zbor, ki se prične 3. julija in konča v nedeljo 5. julija, je bil v tem osnutku sprejet na seji odbora JSZ dne 3. januarja in nato reviziran na seji dne 12. marca.

Klubi naj na sejah o njemu razpravljajo in izražajo svoja mnenja in nasvete bodisi v listu, ali pa odboru JSZ. Ravno tako priporočamo posameznim članom JSZ in Prosvetne matice, da podajo svoja mnenja in priporočila v Proletarcu.

Spored prošlega zbora je imel 32 točk. Ta osnutek jih ima dve manj. Pri nekaterih se bo porabil le nekaj minut, pri drugih pa bo treba temeljite razprave.

S pomočjo spretnega predsedništva in s sodelovanjem vseh članov zbora bo ta spored, ki ga v sledečem navajamo, čisto lahko rešiti v treh dneh zborovanja.

PROVIZORIČNI SPORED XI. REDNEGA ZBORA JSZ.

I. KONSTITUIRANJE ZBORA

- Zbor otvori gl. tajnik Chas. Pogorelec. Oznani nominiranje kandidatov v verifikacijski odbor. Izvoli se tri.
- Otvoritveni govor. Peter Kokotovich.
- Tajnik predloži provizorični poslovnik, dnevni red in spored.
- Poročilo poverilnega odbora o pooblaštilih delegatov.
- Volitve zborovnega vodstva in odsekov.
 - predsednika in dveh podpredsednikov (te se voli za vsak dan zborovanja posebej).
 - volitve tajnika zbora (za vse tri dni skupaj).
 - volitve v odbor za resolucije (pet članov).
- Eksekutiva namesti dva zapisnikarja, ki vodita zapisnik skozi ves čas zborovanja. — Predsednik seje imenuje reditelja.

II. JUGOSLOVANSKA SOCIALISTIČNA ZVEZA

- Delo in stanje JSZ od prejšnjega do tega zbora. Poroča tajnik Chas. Pogorelec.
- Poročilo sekcij:
 - poroča tajnik slovenske sekcije Frank Zaitz.
 - poroča tajnik srbske sekcije George Maslach.

III. SOCIALISTIČNA STRANKA

- Socialistična stranka v povojni dobi. — Frank Zaitz.
- JSZ v socialistični stranki in med našim ljudstvom:
 - Joško Oven, član eksekutive.
 - Clarence Senior, gl. tajnik soc. stranke.
 - Chas. Pogorelec, tajnik JSZ.

IV. BODOČNOST JSZ

- Kakšne so možnosti za bodočnost JSZ?
 - John Terčelj, zapadna Pennsylvania.
 - Joseph Snoy, vzhodni Ohio.
 - Anton Sular, Kansas.
 - Filip Godina, Chicago.
 - Joseph Jauch, Cleveland, O.

V. MLADINSKI ODSEKI JSZ

- Udeleževanje mladinskih odsekov v našem gibanju:
 - John Rak, Chicago.
 - Louise Bratanic Jurczyk, Milwaukee.
 - Delegat angleškega odseka JSZ, Detroit.
 - Delegat angleškega odseka JSZ, Cleveland.
- Taktika za pridobitev mladine v naše odseke — Oscar Godina.

VI. PODPORNE ORGANIZACIJE

- Vloga tu rojene generacije v naših podpornih društvih in delavsko gibanje. — Donald J. Lotrich.

VII. NAŠE PUBLIKACIJE

- Proletarec; Majski Glas in Ameriški družinski koledar.
 - Charles Pogorelec, gospodarsko stanje Jugoslovanske delavske tiskovne družbe.
 - Pomen Proletarca, koledarja in Majskega Glasa za naše delavstvo. — Frank Zaitz.
 - Delo med mladino za naš tisk. — John Rak.

VIII. SLOVENSKI DELAVSKI CENTER

- O stanju Slov. del. centra poroča tajnik Frank Zaitz.

IX. PROSVETNA MATICA

- Pregled njenega dela od početka do danes v statistični obliki. Poroča Chas. Pogorelec.
- Druge panoge udeleževanja Prosvetne matice:
 - John Rak, njeno delo med mladino.
 - Ivan Molek, v čem se lahko pospešimo naše prosvetno delo?
 - Frank Česen, problemi naših koncertov in dramskih predstav.

X. UNIJE

- Unijsko gibanje v letih krize in naš pokret. — Anton Garden.
- Socialistična stranka in njen vpliv v unijah. — Peter Kokotovich.

XI. DELOVANJE JSZ MED MLADINO (OTROKI)

- Organizacija Rdečih Sokolčev (Red Falcons). — Poroča Mary Jugg.

XII. DELAVSTVO IN BEATSKE PODP. ORGANIZACIJE

- Kakšna naj bo taktika socialistov v podpornih organizacijah? — Fred A. Vider.
- Kaj so naloge sodrugov v podpornih društvih? — Frank Alesh.

XIII. SPLOŠNI PROBLEMI

- Agitacija med ženstvom. Angela Zaitz.
- Naša agitacija med Hrvati in Srbi. Božo Stojanovich.
- Vprašanje enotne akcije delavskih struj. Ivan Molek.

XIV. RESOLUCIJE IN PRAVILA

- Poročilo resolucijskega odbora.
- Poročilo tajnika JSZ z nasveti za spremembe v pravilih.

XV. RAZNO

- Nominiranje mest za sedež prihodnjega zbora.
- Raznoterosti.
- Zaključek zbora.

Vojna stane

Italija je plačala za prevoz svojih vojakov skozi Sueški prekop nad pet milijonov dolarjev. Njeni drugi vojni stroški pa segajo že v stotine milijonov dolarjev.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjemne	Mladinske	Prejemki	Gl. stanje stranke	Drž. in ek. organ.	Konv. fond JSZ
ZA MESEEC JANUAR 1936.								
ILLINOIS:								
La Salle	4	12	—	—	5.40	—	—	1.60
Waukegan	3	3	2	—	2.05	—	—	.60
Chicago št. 1	24	24	—	—	15.60	—	—	4.80
Member at large	—	6	—	—	2.10	7.62	3.80	.60
INDIANA:								
Clinton	2	4	—	—	2.00	.60	.30	.60
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	10	22	30	—	12.20	3.50	1.60	3.20
NEW YORK:								
Gowanda	4	4	3	—	2.65	.83	.46	—
OHIO:								
Newburgh	1	2	5	—	1.25	—	—	.30
Collinswood	16	—	12	—	5.40	—	—	1.60
Cleveland	—	—	72	48	8.40	—	—	2.40
Power Point	1	4	—	—	1.70	—	—	.50
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Girard	25	10	—	—	11.00	—	—	3.05
Bridgeport	4	6	9	—	3.75	10.88	4.90	1.00
Member at large	1	—	12	—	.80	—	—	.20
PENNA:								
Burgettstown	2	9	12	—	4.35	—	—	1.10
Herminie	5	1	—	—	1.85	—	—	.60
West Aliquippa	10	1	—	1	3.45	—	—	1.30
Imperial	—	6	—	—	2.10	—	—	.60
Forest City	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Presto	2	2	—	—	1.30	—	—	.40
Canonsburg	8	1	—	—	2.75	5.27	2.57%	.90
W. VA.:								
Pursglove	7	4	—	—	3.50	1.10	.55	1.10
WISCONSIN:								
Milwaukee	24	24	—	—	15.60	—	—	4.80
West Allis	—	20	20	12	9.20	7.60	3.70	2.60
Skupaj	155	171	175	61	\$127.10	\$37.40	\$17.88%	\$34.65
ZA MESEEC FEBRUAR 1936								
ILLINOIS:								
Chicago št. 224	4	1	—	—	1.55	—	—	.50
Chicago št. 20	25	—	—	—	7.50	—	—	2.50
Chicago št. 1	72	24	12	—	30.60	—	—	9.60
Springfield	2	7	2	—	3.15	—	—	.90
Virden	1	—	9	—	.75	—	—	.10
Waukegan	4	3	—	—	2.25	—	—	.70
Oglesby	—	14	—	—	4.00	15.93	7.85	1.40
INDIANA:								
Clinton	1	2	—	—	1.00	.30	.15	.30
KANSAS:								
Arma	3	5	2	—	2.75	.82	.40	.80
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	11	20	20	—	11.30	3.80	1.55	3.10
OHIO:								
Power Point	2	8	—	—	3.40	—	—	1.00
Maynard	3	4	—	—	2.15	—	—	.70
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Cleveland	48	—	72	—	18.00	—	—	4.80
Piney Fork	3	2	5	—	1.70	—	—	.50
Girard	10	5	—	—	4.75	—	—	1.95
Bridgeport	13	4	12	—	5.90	—	—	.70
Newburgh	4	1	6	—	1.85	12.05	5.55	.50
PENNA:								
Canonsburg	28	4	—	—	9.80	—	—	3.20
Herminie	5	1	—	—	1.85	—	—	.60
West Aliquippa	9	2	—	1	3.50	—	—	1.30
Sygan	4	—	10	—	1.70	—	—	.40
Moon Run	2	2	10	—	1.80	—	—	.40
Conemaugh	24	—	12	—	7.80	—	—	2.40
Imperial	—	3	—	—	1.05	8.77	4.22%	.30
W. VA.:								
Pursglove	18	6	—	—	7.50	2.40	1.20	2.40
WISCONSIN:								
Sheboygan	10	—	30	—	4.50	—	—	1.00
West Allis	10	20	10	—	10.50	4.40	2.20	3.00
Skupaj	317	141	212	1	\$154.85	\$47.97	\$28.12%	\$45.45
ZA MESEEC MAREC 1936								
ILLINOIS:								
Chicago št. 16	5	9	5	—	4.90	—	—	1.30
Springfield	2	9	2	—	3.85	—	—	1.10
Chicago št. 1	36	24	36	—	19.60	—	—	6.00
Waukegan	2	2	—	—	1.30	9.33	4.45	.40
KANSAS:								
Arma	1	6	9	—	2.85	.79	.35	.70
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	5	10	10	—	5.50	—	—	1.50
Detroit št. 115	20	—	—	—	6.00	3.60	1.75	2.00
MONTANA:								
Bzarereek	25	15	—	—	12.75	4.00	2.00	4.00
OHIO:								
Bridgeport	6	7	15	—	5.00	—	—	2.30
Maynard	6	6	—	—	3.60	—	—	1.20
Newburgh	3	2	4	—	1.80	—	—	.50
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Power Point	—	4	1	—	1.45	4.00	1.90	.40
PENNA:								
Herminie	5	1	—	—	1.85	—	—	.60
Sygan	4	—	10	—	1.70	—	—	.40
Forest City	3	6	—	—	3.00	—	—	.90
West Aliquippa	9	2	—	1	3.50	—	—	1.30
Conemaugh	12	12	—	—	7.80	5.55	2.72%	2.40
W. VA.:								
Pursglove	8	5	—	—	4.15	1.30	.65	1.30
Skupaj	153	123	92	1	\$ 91.95	\$28.57	\$13.82%	\$28.70
ZA MESEEC APRIL 1936								
ILLINOIS:								
Chicago št. 20	5	10	—	—	5.00	—	—	1.50
Virden	1	—	4	—	.50	—	—	.10
Springfield	2	9	—	—	3.75	—	—	1.10
La Salle	9	3	—	—	3.75	—	—	1.20
Chicago št. 224	8	—	—	—	2.40	—	—	.80
Chicago št. 1	24	24	—	—	15.60	—	—	4.80
Waukegan	11	4	2	—	4.80	—	—	1.50
Oglesby	—	14	—	—	4.90	12.46	6.20	1.40
INDIANA:								
Clinton	1	2	—	—	1.00	.30	.15	.30
KANSAS:								
Arma	2	5	2	—	2.45	.72	.35	.70
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	10	10	5	20	8.75	—	—	3.00
Detroit št. 115	15	6	—	—	6.00	5.15	2.55	2.10
OHIO:								
Newburgh	3	2	4	—	1.80	—	—	.50
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Girard	15	10	—	—	8.00	—	—	2.50
Power Point	—	4	—	—	1.40	—	—	.40
Piney Fork	2	2	6	—	1.60	—	—	.40
Collinswood	12	—	12	—	4.20	—	—	1.20
Bridgeport	13	8	5	—	6.95	7.77	3.75	2.10
PENNA:								
Canonsburg	11	1	4	—	3.85	—	—	1.20
Burgettstown	3	9	—	—	4.05	—	—	1.20
Herminie	5	1	—	—	1.85	—	—	.60
Sygan	5	—	10	—	2.00	—	—	.50
West Aliquippa	9	2	—	1	3.50	—	—	1.30
Forest City	—	6	—	—	.30	—	—	.40
Moon Run	1	2	16	—	1.80	—	—	.30
Imperial	—	4	—	—	1.40	—	—	.40
W. VA.:								
Pursglove	8	2	5	—	3.35	5.71	2.67%	.40
WISCONSIN:								
Milwaukee	96	48	48	—	40.80	—	—	14.40
West Allis	10	20	10	—	10.50	17.98	8.70	3.00
Skupaj	282	205	139	21	\$158.20	\$51.14	\$24.87%	\$49.00

On The Socialist Educational Front

By Frederick Shulman

Some of us have always said that political campaigns although very important should nevertheless be subordinated to other methods of spreading Socialism. It has been truly said by Morris Hillquit (Present Day Socialism, page 38) "that Socialism is primarily a movement of education and propaganda."

In all countries where the masses of the people are as yet unaware of the class character of capitalist society political activity is necessary confined to the realm of the educational. Our own country, with its relatively small and conservative labor movement, falls within this category. Our political activity, therefore, must be merely ONE of the methods by which the public is to become familiar with the facts and theories we advocate.

The tendency to direct all our energies and pin all our hopes on the outcome of political campaigns is not only unsound but positively injurious. The harmful effects of such emphasis shows itself clearly in the spirit of discouragement, disillusion and defeat that follow an election marked by the failure to increase our vote. "Tired Radicals," despondent over the poor results, withdraw from active participation in the movement, thus making it even more likely that the succeeding year will be equally disappointing; or they ballyhoo about the possibility of the Communists' beating our vote, and then do nothing to prevent it.

But a far more disastrous result of this policy is the effect on the Youth of our movement. They are highly impressionable and they quickly adopt our incautious and uncritical faith in immediate election success; only they do so to an exaggerated degree. And when the figures come out on the Wednesday after the first Tuesday after the first Monday in November and they do not reflect the capture of New York City by the Socialist Party—our young peoples' reaction is swift and certain. They decry "Parliamentarism" and issue manifestos on "Revolutionary Socialism," with the aid and to the applause of those older comrades whose "militant" enthusiasm is sometimes merely protracted adolescence.

The doctrine of immediate electoral success is a heady wine indeed, and the "morning after" is quite as unpleasant emotionally as the effects following injudicious tanking up are physically.

It is certainly not my intention to underestimate the importance of thorough and spirited campaigns, but just as one month is only one-twelfth of a year, so also is the political cam-

paign only one of the educational weapons in the arsenal of Socialism. It is obviously the most spectacular one, but as a gauge of the people's receptivity to the Socialist philosophy it is most uncertain.

It does not disclose the fact that thousands or perhaps even millions of Americans have already accepted one or more of our fundamental principles but are not yet ready to accept all of them. In cannot be denied that our conception of social security as a prime function of governmental concern has worked its way into the minds of many people in all sections of the country. It has even been heard (somewhat naked, and flea-bitten) on the lips and in the platforms of spokesmen of the Old Parties. This is likewise true of several other ideas of ours that were once quite foreign to the public at large.

It seems to me that most of us will agree that the main benefits to be derived from political campaigns are the greater opportunity to be heard by the electorate which is somewhat more interested in political affairs at that particular part of the year; and the strength derived from the organ-

izational impetus given by the increased party and branch activity; and also the maintenance in the political field of an organized body that can form the basis for a labor party when conditions are ripe.

The task before us then, after reducing the part played by our political aspects to its proper role in the total activity of the Socialist Party, is to perfect methods that can be utilized to spread a knowledge of Socialism during the other eleven-twelfths of the year, and a machine that will put these methods to immediate, profitable use.

Certainly one of the first necessities is to develop educational activity for the young people that will enable them to discharge their abundant energies along lines both self-improving and useful in the general work of the party.

It is equally important to arrange for the further education of our older comrades both in theory and in methods of approach, to the end that their effectiveness may be greater not only during the political campaign but also in the all-year around propaganda so vital to the progress of our movement.

OUR MAY DAY CELEBRATION

Chicago, Ill.—Last Friday branch No. 1 JSF observed May Day with a fitting and colorful program at the SNPJ Hall. In the afternoon the branch participated in the May Day Parade sponsored by the Socialist Party of Cook County and other labor organizations. In the evening a fine audience witnessed the branch program given by its various sections.

Comrade Josko Oven opened the program with a short talk on the meaning of May Day. The Young Falcons, dressed in their red and blue uniforms entertained us with a clever dance and a vocal selection. Frank Zaitz spoke on the significance that May Day has for the international labor movement. The Falcon Girls' Glee Club presented a vocal selection "Song of the Blue Danube" by Johann Strauss. It was their first appearance and they did a fine job. Mary Jugg directed the chorus and Frances Omerza accompanied them at the piano. A lively and peppy number was given by Josephine Plut and Elsie Kerk on their accordions. The mass recitation "The First of May," another number given by the Falcons, was very impressive and

colorful and well received by the audience. All of the Falcon numbers presented at this program were prepared and directed by comrades Mary Jugg and her assistants Tillie Trojka, Louise Karun and Ernestine Jugg. These girls have charge of various other Falcon activities which are held every Saturday at the Slovene Labor Center. A short English speech was made by John Rak. Mary Jugg gave a recitation and Bobby Kerk entertained us with a solo. Singing society Sava, directed by Jacob Muka, climaxed the program by singing two labor songs, both of them very impressively rendered.

After the program the crowd assembled in the lower hall where the entertainment and good time continued. Quite a bit of literature was sold, among them The May Herald by Joseph and Kristina Turpin, Socialist Call by Donald J. Lotrich, and other pamphlets. The program in every respect was a success, both financially and morally. Let's have more of them. — J. K.

Enemy of Progress

The glorification of the State, and the doctrine that it is every citizen's duty to serve the state, are radically against progress and against liberty. It is not the state, but the community, the world-wide community of all human beings present and future, that we ought to serve.

Bertrand Russell.

INFLATION AND RECOVERY

By Maynard C. Krueger

To the extent to which inflation brings a temporary increase in exports, it will revive certain export industries and put more people to work. Experience has shown, however, that this revival is only temporary.

Inflation will not solve the problem of the business cycle. Inflation and deflation are a part of the business cycle. There wouldn't be any business cycle without them. It is impossible to have deflation without inflation over any very long period, and it is impossible to have inflation without it being followed by deflation. The ups and downs of the business cycle are inherent in the capitalist system and cannot be abolished without the abolition of capitalism.

Admission of Failure

If the Administration goes in very much for inflation as a means of remedying the depression, it will simply be admitting that all other measures have failed. What usually happens is that a capitalist government, trying to maintain itself, tries first one thing and then another without really tackling the root of the depression problem, and when it becomes evident that these half-way measures are not producing results, inflation develops out of the confusion.

Inflation has been tried in practically every country in Europe. It has never succeeded in solving a depression problem. During the early part of an inflation period there is usually feverish business activity which creates the illusion of prosperity; during the latter part, however, there is such uncertainty concerning the future that business men refuse to make any commitments and business comes practically to a standstill.

Must Tackle Base

There is no country in the world in which people have been more given to the practice of trying to remedy the evils of capitalist system by tinkering with money than in the United States. Money and credit are simply a medium of exchange. There is no sound system of money and

credit that can be operated successfully in an economic system which is unsound at its very base. G. D. H. Cole recently said in an article in the American Socialist Quarterly:

"It is impossible to lay down in advance the working of the money machine under economic conditions so different from those of capitalism as we socialists are seeking to establish. What we can say plainly is, first, that we mean to take the entire financial machine in our hands as an indispensable instrument of our economic policy—and still more as certain to wreck our economic policy if we were to leave it in private hands—and secondly that we are under no delusion that we can make the world prosperous merely by printing more currency or manufacturing additional supplies of credit. Our task is to socialize the machinery of production, and to bring the fixing of both prices and incomes firmly under socialist control, using the money machine as a subordinate instrument in the process of socialized production and social exchange, but not mistaking the money tickets which are used in exchange of goods and services for anything more than they are. We have to make money the servant instead of the master of the economic world."

Labor Spring Festival Sunday May 10

Chicago, Ill. The Socialist Party of Cook County sponsors its Labor Spring Festival Sunday afternoon, May 10th, at the Peoples Auditorium, 2457 West Chicago Ave. Ten workers' cultural groups, among them the singing society Sava, will take part in the program. In the evening a dance will be held with music furnished by a popular orchestra. The admission tickets in advance are 40c. They are available at the office of Proletarec and from all members of branch No. 1. We urge our friends and sympathizers to attend the Labor Festival. A pleasant afternoon and evening is assured.

A STUPID STATUTE

If there ever was a case in which a law should have been declared unconstitutional it was the Massachusetts case in which 3 children have been committed to a juvenile institution because they refuse to salute the flag in accord with a Massachusetts statute.

They have a law in that state requiring school children to salute the flag. The parents of the three children in question belong to a church called Jehovah's Witnesses. They are hard-working people living on a well-kept eighteen-acre tract near Belchertown and are reported to have an unusually harmonious and happy family life. The father works in a factory. It happens that the parents believe that saluting the flag is forbidden by "the law of God," hence the children are instructed not to salute. Both the father and the children were arrested. The father was fined \$40 and the children were sentenced to be sent to a county institution. The case is appealed and the children are at present out on bail.

Did you ever hear of anything more stupid from the standpoint of patriotism?

It makes any genuine patriot ashamed. Children in the schools should be so treated, and in life they should be so treated, that they will just naturally love their country. To persecute them is to make them hate their country. Therefore, such an episode as that in Massachusetts is utterly unpatriotic and un-American. Yet such absurdly unpatriotic laws are fathered by persons who pretend to be patriotic!

One does not have to endorse the religious views of the parents in order to be on their side. One has only to believe in the American spirit.

Not only would the children in

question be damaged if they were torn from the family fold on such a miserable pretext, but all other children and grown people who hear or read about it are injured. They are given to understand that love of country is something to be forcibly injected into people—a travesty upon real patriotism.

If these children should actually be sent to an institution because they declined to salute the flag, what sort of a conception would they get of their country?

In the institution, if it has classes, or if not, they would be taught that their country is a glorious place, that it is a country dedicated to freedom and liberty—and they would know in their own hearts that, instead of giving them freedom and liberty, it had torn them from their beloved mother and father and brothers and sisters, and incarcerated them. What sort of an impression would that make on them? In other words, what would be accomplished by sending them up? Certainly the results would be exactly the opposite of the results supposedly desired. The tendency of such brutal treatment would be to make them hate their country, whereas their refusal to salute the flag does not in any sense indicate hatred of their country; it only indicates that their parents have religious scruples against their doing so.

One would think that any just judge, who believes that judges have the power to nullify laws, would jump at the chance to nullify that one. But it is very seldom that a bad law is nullified; more often good laws are nullified. The case will, however, be appealed to the state supreme court, and, if necessary, to the United States supreme court, in an effort to kill the stupid statute.

The Milwaukee Leader.

Detroit Youth Group Busy With Activities

Detroit, Mich. After an interval of reorganization, the JSF Sub-branch 114 is once again busy with activities and plans for the future. It was decided that we held two meetings a month instead of one, giving us more time for the necessary and important work that precedes a presidential election.

Surely everyone is interested in the forthcoming election, and this is an appeal for your conscientious support not only on the ballot but at our meetings. We cannot fully stress the importance of immediate cooperation of the working people, especially the youth.

Let us not wait until a war is forced upon us or our rights of freedom in press and speech are jeopardized. Let us not remain dormant until a government not unlike fascist governments of Italy, Germany, and Jugoslavia is also forced upon us.

Then it shall be too late; we shall be helpless.

To deviate from our work and education, we are sponsoring a dinner party Saturday, May 9th, at 116 Six Mile road. This will be a very informal get-together for young and old alike, and a good time is promised.

Then on May 23rd, we are giving a reunion of past and present members at a house party to be held at the home of Helen Stienner, 18031 Cardoni.

At our last meeting comrade Estok Menton was elected delegate to the JSF convention. Comrade Matthew Klarich is his alternate.

In conclusion we urge all our young people to join us in the effort for permanent security assured only through SOCIALISM.

Mary L. Klarich.

For Women Only

Conducted By Mary Jugg

Apples, butter, coffee, fish, grapefruit, jelly, peas, pickles, walnut meats, and all the varieties of foods from A to Z are seized by the government month after month for impure, harmful ingredients and for misbranding. Here are some examples taken from the April, 1936 Department of Agriculture notices.

131 cases of tomato sauce labeled "Naples Style Pure Tomato Sauce" were seized because they contained rotted vegetable substance.

"Black Joe Brand Pure Rio Coffee" was found to contain coffee chaff and a cereal so as to reduce, lower, and affect its strength. This had been substituted for coffee—being harmful at the same time.

2 lots of "Italian Virgin Olive Oil" were found to be mostly cottonseed oil and artificially colored. Besides this, the cases did not contain full measures. The label had read that it was imported olive oil—guaranteed absolutely pure "under chemical analysis."

A shipment of apples from the state of New Jersey was seized because they had added lead and arsenic in amounts that made them injurious to health.

650 cases of "Old Gold Brand Tomato Puree" were found to be composed almost entirely of rotted vegetable substance.

A shipment of pickles from St. Louis, Mo., to Topeka, Kansas, labeled, "Our Favorite Brand Sliced Sweet Pickles—Guaranteed" was seized because it contained an added poisonous ingredient which might have made it injurious to health.

"Snider's Catsup" (261 cases) was seized for containing wholly or in part rotted substance.

34 barrels of dressed poultry from Chicago were seized in New York because it was in part a product of diseased animals.

These are only a few typical examples from a list of 74 seizures during one month! How much inferior, injurious food is being sold day by day in every form is difficult to estimate. Government inspection goes on day after day, fines are imposed, food is confiscated. But month after month in the notices many of the same companies appear again and again as violating the pure food law.

Why? Is it because there isn't enough food grown?—Is it because people are so inclined to evil that they are glad to get their fellow-men kyped?

There is only one answer: that is that food—as primitive as it may seem—is sold, manufactured, and distributed—not to satisfy a prime necessity of man, not to help each other get a sufficient and good supply—but for profit. And in profit—as in war, they say—"all's fair." The manufacturer must cut down the price of his raw products, use rotted materials if he might shovel them up free, produce volume, and still have a label that will sound good to the buying public.

These government inspections, seizures, imposing of fines, have been going on year after year, but as soon as the inspector leaves, the business is free to operate as before. There can be no solution until steps are taken to put food out of the profit class into the production-for-use class. Work for a system that will bring this about. And if there are many women who are interested only in the welfare of their families, this alone should be a consideration to be taken very seriously.

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J. LOTRICH

May Day came and went, again. In several countries a new alliance of working-class radicals showed considerable strength and the promise of greater things to come. In Chicago a drizzling rain dampened the spirit and arder considerably but some 5000 dared to parade in the rain which proves that people do have an iron determination. It is stated that Chicago's United May Day parade would have been the largest in the post-war years were it not for the rain. Fully 500 organizations worked to prepare plans only to have them thwarted by nature. However, we hope, that this is only the beginning of greater united demonstrations for things common to the cause of workers. Only in united demonstrations can we really achieve success. More important still these demonstrations will tend to bring the workers and their organizations closer together. More power to united demonstrations so long as they are used for the common cause and sincerely followed thru.

Branch No. 1 JSF held its own May Day celebration in the evening at the SNPJ Hall. A fine program was presented, most of it by our Falcons and was exceedingly well received because they performed splendidly. Sava sang and the speakers related various objectives of May Day. A social followed.

At the last meeting of Branch No. 1 JSF we heard a fine review of the Haymarket riot by Ivan Molek. A discussion followed but the time was altogether too limited to thoroughly go over the important subject. Some comrades think that we should have nothing to do with the Haymarket incident, not even speak of it. They believe that the anarchists who were caught in the riot are to be despised and condemned. Hence, we have no right, no reason, no how to bring the case to the surface again now that it has been buried exactly 50 years. To me, that is unreasonableness of the first degree and shows a lack of understanding of the workings of Society and of many working-class movements. Tho we are not anarchists, tho we disagree in principle with them, our people must understand that they worked and sincerely, too, for the advancement of the workers. We may disagree with them in their tactics and in principle. That's all good and well. But we must not have such small minds as to shut out their work completely, for the masses. We remember this May Day as the 50th anniversary of both the beginning of May Day and the Haymarket riot and its martyrs, for martyrs they were.

Our Unemployed Club will meet Thursday, May 7 at the SNPJ Hall. The recent national convention which brought the various unemployed groups together into one organization is to be hailed as another step forward in the amalgamation of labor's ranks. Whether the Socialist spirit is to prevail within the ranks of this national organization will depend upon the activity of Socialists within them. All kinds of figures on the number of unemployed are available depending on whom you ask for the figures. Here, too, I differ with some comrades who believe that the unemployed organizations are to be a thing of the past. I firmly believe that they are yet to play an important part in the next few years and that we should continue to assist them in their work. Who else is to speak for the unemployed if not their own organization to gain their demands? We urge our comrades to continue participating in the work of local IWA of Cook County, to attend their meeting and to be otherwise active.

To defeat reaction—united fronts of labor were essential in France and Spain. Will we be able to offset fascism in America without unity of the workers? How close fascism is in America none know except that it is close. Every effort to bring about unity of action on specific issues, at least, should be welcomed, therefore.

SOCIAL STUDY CLUB MEETING MAY 14

Chicago, Ill. The Social Study Club of branch No. 1 JSF will hold its regular meeting on Friday, May 14, at the Slovene Labor Center. Every member is urged to attend. Plans will be submitted for future activities and a delegate is to be elected for the coming JSF convention, therefore be present.—See'y.

What a world! Four thousand years of civilization and still you can't make things fool proof.

The way some folks treat religion you'd think it's something to keep in mothballs through the week.

NOTE

More English reports
and Articles on
Page 5

